

ఆంధ్రప్రదేశ్

308538

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జేన్న పట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 21 వ తేది మంగళవారము

No 148

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩

సంచిక ౧౪౮

గాంధీర్వ ఫూటు హార్మోనియములు

హిందూస్థాని కర్ణాటక శీర్షకములు తగినట్లుగా ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడినవి.

1 నెం. ఫూటు రూ॥ 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ఫూటు రూ॥ 20-0-0
3 నెం. గారంటీ 3 నెం. ఫూటు రూ॥ 10-0-0
4 నెం. గారంటీ 4 నెం. ఫూటు రూ॥ 5-0-0
5 నెం. గారంటీ 5 నెం. ఫూటు రూ॥ 3-0-0
6 నెం. గారంటీ 6 నెం. ఫూటు రూ॥ 2-0-0
7 నెం. గారంటీ 7 నెం. ఫూటు రూ॥ 1-0-0
8 నెం. గారంటీ 8 నెం. ఫూటు రూ॥ 0-0-0
9 నెం. గారంటీ 9 నెం. ఫూటు రూ॥ 0-0-0
10 నెం. గారంటీ 10 నెం. ఫూటు రూ॥ 0-0-0

మద్రాసు ప్రొద్దు సెల్లయింగ్ ఏజన్స్, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

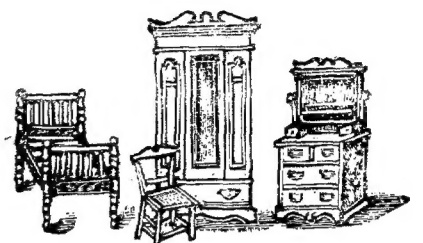
మోటారు బండ్లు

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్తున్న బండి మీద సుమారు ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమును దొంగల భయము కూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయోజితల సదుపాయమును నాటించి సెప్టెంబరు 15 తేదీ నుండి గాని పీలును బట్టి అంతకుముందుగా గాని మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వఱకు సదుపుటకు ఏర్పాటు చేసివారు. గనుక అందరకు తెలియజేయడమైనది. మోటారుబండ్లు కావలసినవారు ఈ దిగువ కంపెనీవారికి వ్రాసిన నుంచి దొరకగలవు.

The English Motor transit Company, Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిటు కంపెనీ,
ఆటోమొబైలు ఇంజనీయర్,
ఆచంట సుబ్బారాయుడు ప్రొప్రయిటర్, కాకినాడ.

మీకు గావలసిన నామానులన్నియు ఇతర చోట్లకన్న మిక్కిలి సరసముగా ఎక్కువ చిక్కునకన్న జేర్చువ వ్యయముల కిక్కిగొనెదరు?

కుర్చీలు మొగలగు కొయ్యపనులు ను జేయు
డి. వి. రావు అందు కంపెనీ
జనరల్ షేటర్స్ రోడ్డు.
మదరాసు ఎస్. సి.
సచిత్రముగ కేటలాగు ఉచితముగ కంపెనీవారు.

నా గవుర వస్తుప్రదర్శన కాలయం
గొప్ప గొప్ప వారిచే వేన వేలు

ది య్య బడిన పతకము.
యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

వాడని వారుండగు

అమృతాంజనము

అమృత బ్రహ్మాదినిగల

మాయమందుగాదు.

వ్రతయింట నుండ చగినది.

వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయంపబడుచున్నది.

నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము

అంజనశాస్త్రమునగల

నకలుందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, శాస్త్ర

పునొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, కడువారము,

వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, వర్ష

వీని కన్నిటికీ అమృతమునంజనము

చక్కని దబ్బితో నహా

సీసానికి తెలి అణాలు.

జి. ఆ. మృ. ం. జ. న. ము. డి. పా. డి.

౧౦౬, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

ఈ. ౨, తంబుళెట్టి వీధి, జార్జ్టౌను, మద్రాసు.

లండనులో దైనిక పత్రికలు

వదిలక్షల చందాదారులు.

వాస్తవ పత్రికల పని మూడు విధములున్నది. ముఖ్యము యిది వార్తలను లోకమునకు వెలుపుట. రెండవది జనాభిప్రాయమును తెల్లపించుట. మూడవది వ్యాపారదినములకు ప్రయోజనము చేయుట. వీరికి విజ్ఞానమును బోధించుట. ఇంకొకటి యిది యందే లండను పత్రికల విశేషము పాల్గొనుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును తెల్లపించుట కీ పత్రికలకు పాల్గొనుట మొదలు గొప్ప ప్రఖ్యాతి వహించిన వారిస్థానము. ప్రజాభిప్రాయము గల మతప్రచారములు, ఉపకార కేతనములను బోధించుచు యుద్వేగములు నుపసద్ధ గ్రంథకర్తలు ఇంక ననేకులకు లేఖలు అనుదినమున వ్రాయుచుండును. లండనులో ప్రతియేదయమున బయిరింపబడు పత్రికలు పది కలవు. అందులో మూడు సచిత్రపత్రికలు. ఈ పదిలోయిదిమిది కన్ ౨౦ వేటిని కడివారివి. రెండు లిబరలులవి. ఇంకొక కాగలము ఇంగ్లండు దేశము లండను నగరములలో మోపుగా సంపాదించుచు లుండుటయే. ఈ పత్రికలలో ప్రపథమ స్థానము నలంకరించుచున్నది టైముస్ డెయిలీ టైలిగ్రాఫు, మార్నింగ్ పోస్టు అనునవి. మూడును కన్నున వేటిని పత్రికలే. తరువాత నచ్చునవి డెయిలీ మెయిలు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్, డెయిలీ గ్రాఫిక్, డెయిలీ స్టార్, డెయిలీ మిర్జర్ అనునవి. ఈ యియిదింటిలో కడపటి మూడును సచిత్ర పత్రికలు. వానిలో గొప్ప గొప్పవారిని గురించిన ప్రశంసలు, సంఘమునకు సంబంధించిన ఇతర చిత్రములు ఉండును. లిబరలు కడివారి పత్రికలు డెయిలీ స్టార్ను అండు లీవర్, డెయిలీ గ్రాఫిక్ అనునవి. ఈ డెయిలీ స్టార్ను పయిన మొట్ట మొదట నుదహరించిన మూడు పత్రికల ముందర తీసిపోవుటలేకాదు.

లండను పత్రికలే ఇంగ్లీషు వార్తాపత్రికలకు నెన్నడున కంటిని చెప్పవచ్చును. వీనిని నడపుటకు వినియోగించబడు ధనము అనేక లక్షలు. నాటియనాయకులందరికినీ వారి కత్తులు పత్రికలయందు దళిమానము మొందు. గొప్పగొప్ప సంగతులు గూడ వానికి సులభముగా వెలియించుదును. అందుచే నవి వ్రాయువ్రాతల కెక్కువయందరణము గలదు. లండను టైముస్ పత్రికను గురించిన "గవన్న మెంటులను తీసివేయగలదు. సృష్టించ గలదు" అను సాధారణ వాక్యము అతిశయోక్తియే యయినను, గొప్పపత్రికలకు వండు పలుకుబడిని తెలుపుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు పత్రిక.

ఈ పత్రిక నుదాహరణముగా దీసికొందము. ఈ పత్రికను స్థాపించుటకు నుండు కార్యముయిన సామ్య 45 లక్షల రూపాయలు. పత్రిక బయలుపెడవనది 1896 వ సం॥ మే 4 తేది యయినను, ఆ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 15 మొదలు పత్రిక టింప మొదలు వెట్టి నుచుడు మూడు మాసములు సంపాదకులు మొదలు అచ్చుకూర్చువారు వరకును ముందుగా తీసికొని యెరి. ఈ మూడు నెలలు ఒక్క పత్రిక యయినను బాటికి రాలేదు. పత్రిక బయటికి వచ్చిన మేనెల 4 వ తేదిన 8,97,215 కాపీలు అమ్ముకు గొయెను. కాని మొత్తము మీద మొదటి నెలకు దినము 15, 17, 121 కాపీలు అమ్ముబడిన వని తేలివది. పత్రికా కార్యాలయములో సంపాదకీయకాఖన పరిధాన సంపాదకుడు, విశేషము వార్తా సంపాదకుడు, దేశీయ వార్తా సంపాదకుడు, అనేక మంది సహాయ సంపాదకులు, పుస్తకాల యాధికారి, నగరమంతయు తిరిగి వార్తలను తెచ్చు కిచ్చురులు, యుద్ధసమయమున యుద్ధ విశేషములలో కమంటేలను ముఖ్యగరములలోనుండి వార్తలను పంపుకట్టి వారు, స్వదేశ నగరములలోని విశేషములు, వివిధవిషయములను గురించి వ్రాయువార కేతులు, చెరిగినవారినయే చెప్పకల యును. ఈ పత్రిక కిప్పుడు 10 లక్షలమంది దైనిక చందాదారులు కలదు. దేశమునం దేపత్రిక కింతమందిలేకట. లండను, బర్మింగ్హము నగరములలో టైముస్ పాప్యుటికి లండనులో ప్రముఖమునకు పత్రికయొక్క ప్రతియే ప్రయత్నమునకు కేర్చుచునేయున్నది. ఇట్టిపత్రికాస్థానములో స్థాపించుటలో బయిరింపబడుచున్నది క్రిందపత్రికాధిపతియగు వార్తక్లీఫ్ జర్నలిస్టును దీనినిగల చచ్చులాభము మరయే పత్రికాధిపతికిని గాదు. ఈ పత్రిక విశవ ఒక్క అతా మాత్రమే. 20 పెద్ద పేజీలను కలదు. వయిండు. పత్రికలవలనల సామ్య కొల్లగా నచ్చును. ఈ పత్రికకు స్వంతకాగితపు కర్మాగారములు, కాగితపు విద్యుదయంత కావలసిన చెట్లగుల అడవులు, స్త్రీయలు గలవు.

మార్నింగ్ పోస్టు
ఇది 1772 వ సం॥ నందు స్థాపించబడిన పురాతనపత్రిక. మొట్ట మొదట దీనికి 7000 చందాదారులు పోగగునప్పటికి కష్ట సాధ్యమయ్యెను. చివరకు నడుపుటకు కీలుపడక సామ్య వాక్యమును కాగితపు కర్తవ్యన కమ్మి వేయబడెను. ఆనంతరము దీనిని తరతరముల నుండియు వాగుచేకొనచు వచ్చిరి. 1881 చందాపత్రిక ౧-కి ఒక్క అతాకు ౧౦ పబడెను. విశేషము, స్వదేశీ, రాజకీయ స్వరహరము లీ పత్రికలో విశిష్టము. ఇంగ్లం బయిండుటచేత టైముస్ పత్రికకు పోటీపత్రిక యనందగును. ఈ పత్రికా సంపాదకుల కొక అభిభావము కలదు ఎటువంటి వారిపాద వ్రాయవలసినవియు మరువాడు సంపాదకుడు ఆయన జానితావును వెల్లె ఆయనలో స్నేహితునికలె కలిసి భావము చేయుటకు వీలుపడవంతి తీర్చుగా వ్రాయగూడదు. స్నేహితులు పత్రిక వ్రాతలవలన చెడిపోకుండ నుండవలయు నని నియమము కలదు. ఈ పత్రికకు 7 లక్షలకు తక్కువగాని చందాదారుల సంఖ్య కలదు.

టైముస్ పత్రిక.

ఈ పత్రిక 1785 లో వాన్ వాల్టరువలన స్థాపించబడెను. అదినములలో గవర్న మెంటువారికి వ్యతిరేకముగా వ్రాయుట వలన నీటిద నేకపర్యాయములు తెయిలుకు వెళ్లగలసి వచ్చెను. మెరైల్ ప్రభువుపాద టైముస్ వ్యాసిన తీర్చుండవలసి వలన నాయన పూర్తిగా రాజకీయములను మానుకొనవలసివచ్చెను. 1847 లో క్రిమియా యుద్ధము ముగియు క్రమముగా జరిప నందున టైముస్ పత్రికవారిని పట్టుకొని ఏకగా వారుద్వేగములకు రాజీనామా నొసంగవలసివచ్చెను. ఈ పత్రిక నిర్వహింప లండను "పిమగు" అనిపించెదరు. మొట్ట మొదట లిబరలుల కత్తును వ్రాయుచుండినను ఈ దినములలో యూనియన్ టైంస్ పత్రికయినది. ఇందుకు కారణము వార్తక్లీఫ్ ప్రభువుభాగ స్వామియగుటయే. రష్యుజవానయ్యుద్ధము జరిగినప్పుడు సుమద్ర యుద్ధమును వర్ణించుటకు టైముస్ పత్రిక ప్రత్యేకముగా స్త్రీయరుకు పుచ్చుకొని ప్రతిభావన పంపెను. విశేషములనుండి వార్తలను వ్రాయుకట్టి యుత్తమతేఖలు టైముస్ పత్రికకు స్పెషల్ మరయే పత్రికవనతేడు. ముందుజాగ్రత్త సంగతు లీ పత్రికకు తెలిసికట్టింకొకరికి తెలియవు. ఇంగ్లండులోనుండు

అత్యుత్తమసంపాదకు లందరికీ పత్రికలోనుండును. ఏసంపాదకుడనునను లండను టైముస్కు ఎడిటరుయ్యేనేని వానికేవలము యొక్క పరమార్థము ననుసరించవలసి యన వచ్చునట. ఏగొప్పవాడు లిబరలుగాని, కాకాగర్ వేటివుగాని పత్రికలకు వ్రాయవలయునన్న టైముస్ వ్రాయవలయును. స్టెఫెన్సోను మేనులకు టైముస్ పత్రికయన్న గురువుగారి జానినంత గౌరవము. ఈ పత్రికకు వార్తలను తెప్పించుటయందనేక నేల ప్రతి నెలయు వ్యయము చేయుదురు. జపాన్ రష్యుయుద్ధములో నొక్క యుద్ధవర్తనమును గురించి వచ్చిన వార్తయ 10 వేల రూప్యములు తంతికార్యాలయము వారి కొనుగబడెను. అమెరికా, ఇండియా, బ్రిటిషు అధిని కేతము లన్నింటిలోను దీనికి ప్రచారము కలదు. చందాదారులకు చదువుకొనినపుడు ఈ పత్రిక ప్రకటించిన వందలకొలది పుస్తకములు వందలకు మంపెను. ఈ పత్రిక ఎన్ నెట్లో పేడిను బ్రిటానికా పేడిను యన్యుపిస్టరీ ఆఫ్ దివల్లు మొదలగు గొప్ప గ్రంథములను ప్రకటించి వాగుగా ధన ముచ్చించెను. మొట్ట మొదట ఈ పత్రిక విజయ నాల్గణము. విశ్వరథులకులే గొనుచుండి. ఒక సంవత్సరము కిందట ఒక అతాకు తగ్గింపబడెను. టైముస్ పత్రిక ధర ఒక్క అతాకు తగ్గింపబడు ననగానే ౧౧ దినములముందే 2 లక్షలమంది క్రొత్త చందాదారులు చేరిరి. మొట్ట మొదట దినము ౨ గంటలలో ౧౨ లక్షలు ప్రతులు ఎగిరిపోయెనట. ఈ పత్రికలోని వార్తలు నమ్మదగినవి, నిజమునవి. వీనుంచిది అందరికంటె ముందుగా వచ్చుకట్టి. అందువలన రాజులు మొదలు సాధారణుల వరకును దీనిని కొని గౌరవించుచు న్నారు. హిందూదేశముకు కలకత్తా నేటునును దైనిక పత్రికకు పది వేలమంది చందాదారులు కలరు. తక్కిన పత్రికలు గేంం మొదలు గేంంం లోపుగా ఉండులాచున్నవి. ఇంగ్లండులో పత్రికలకున్న ఉపకారపోషణ మెక్కడ? ఇండియాలో నున్న పోషణ మెక్కడ? హిందూదేశ తారతమ్యముకలదు.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వేల 1-4-0. అన్యతాంజనము డిపో, మదరాసు.

క్రాంతి రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్

ఏ శ్రీమత తమ కంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకొనలేనిది, రాతిపోవుటమొనరి ఏనిన, బజారులో దొరకెడు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనెన కంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాతిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీమతి ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూతన సంగోధనతరము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కంట్రుకలనురాట్టు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కంట్రుకలను పట్టుకలె నున్న గ చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరహాప మెయున్నది. యిరువేద తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియా తెలుసు తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది కంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి నవాజుయిన నల్లని మెడంగు కలిగింది కిరెన్నునకు చలువపుట్టింది మెడటికి క్రొత్తసాంపునూర్చి మిక్కిలి యింపము నువానన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటలంబట్టి నేనుమారునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుపదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పత్రికయొకసంగియున్నాడు. చుట్టిము మేనుకొరకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు నచ్చుచున్నవి. కామినియా తెలుసుకొనుకొను గుణమును పరీక్షించుటకు అరబాస్థాంపు

వందనయెడల ఒకసారికి ఉపయోగించవచ్చినంతమాత్రముగల ఒకబుట్టి తెలుసు ఇనాముగా పంపబడును. వేల సేనా 1-కి రూ 1-0-0 మాకుసేనాలకు 2-10-0 చి. సి. ఖర్చున తమ (ప్రతి చిల్లరకు కాగితములలో దొరకును.)

సోదో ఏంటు:— అంస్కో ఇంగ్లండ్ డ్రగ్ అండ్ కెమిల్ కంపెని, నెం. 15కి జూమాయనీసు, బొంబాయి.

చందాను ఏంటి:— ఈ పుస్తకము తమ మూర్తి, నెం2కి, చెనాబజార్ రోడ్. పూలంగడిమూసము. చందాన్.

USE KATOL

AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU

మరుప్పులకు వరసాదము దోమలు, నల్లులు, చిరుటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాదరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుటలు మున్నగు క్రిములు బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీక 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వతులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును సారదోలును

2:0 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆశయవార్తములకు చీమలును పడక బిడ్డయగు నల్లులును, దోమలును, పుస్తక వేటికలను చిచ్చులనుండి కాపాడును

పేగు, మైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాకండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండ నేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక సంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందిన వి. అజామి అందు కంపెని, ఒకానొక జపాన్ వారికే కేయారు చేయబడినది. పాదరుపాటములు మాదిరియాయటగాను ఆర్థజాపిటి కంపెని వంపబడెను. పల్లెటూర్లనుండి వ్యాముకారు తమ చిరునామా, పోస్టు, టెల్గ్రాఫ్ విడివిడిగా వ్రాయించవలయును.

సోలు ఏంటు:— టి. హర అండు కో

16-286 చెనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

విషయానుక్రమణిక.

అక్షరములయందును అన్నివిధములగు పోరాటములలోను వివిధములగు మార్పులు కానవచ్చుచున్నవి ప్రతి దినమును నితీరల వాయు విమానముల యడపుడి హెచ్చుగా వివవచ్చుచున్నది. జర్మను జెప్పెలిను ప్రతి రేయియు ఏలండను మీదికో ఏతూర్పుతీరపు రేవుమీదికో వయ నమైపోయి నాలుగు బాంబులు విసరివచ్చుట సహజమయినది ఇటీవల నొక ప్రేక్షకుడు తెలియజేసిన రీతిని ఈ జెప్పెలినుదాడులవలన ఆంగ్లభూమి పుట్టి ముగిన జేమియును లేదు. జగ్గులు సరియైన స్థానములమీద నైనను బాంబులు వేయజాల గున్నారు. ఎవ్వరో కొందరు ప్రజ యప్పుడప్పు డొక స్వల్పపాయమును పొందుటకంటె నెక్కుడు నష్టమేమియును గలిగినదికాదు. ఇట్టి చిల్లరపోకిరి తమనకు తగిన ప్రతీకారము జర్మను జెప్పెలినులు కట్టినది నశించుట వలనను ఫ్రెంచి వాయువిమాన నైక్యములు జర్మను ప్రాంతములలోనికి పోయి రైల్వేలు, నంతెనలు, మందుగిడ్డంగులు మున్నగు వానిని తగులబెట్టుట వలనను కలుగుచునేయున్నది. వాయుచుండి జలము వంకరు దిరిగితిమేని జర్మని జబలమనుటకు నర్హములను యుండిన సముద్రాంతర్గాముల బలము క్షీణించిపోయిన దనుటకు నిదర్శనము లున్నవి. ఇటీవల వీని దుందుడుకుతనము తగ్గిపోయినది. తామెదో మహాన్యాయపరు లని సూచించుటకు అమెరికా నొకవిధముగా తృప్తిపరచుకొనినట్లు జగ్గులు తోపింపజేయుచున్నారు. కాని వారిబలము తగ్గుచే వారి కార్యనిరోధము కను ముఖ్యకారణ మనుటకు సందియము లేదు. నొకావిషయ కాంగ్ల పత్రికలలో నొక్కటి జగ్గును సముద్రాంతర్గాములు ఇరువది ముందబడినవని వివరించుచున్నది. యుద్ధారంభమున జర్మనీకి 11 గొప్పవియు 16 చిన్నవియు నగు సముద్రాంతర్గాములు యుండినవట. యుద్ధ మగుచుండుట సంతోషకరమున వదునెదిమిది పెద్దపము ప్రాంతర్గాములు కట్టబడి యుండునట! వీనిలో నొకవది పోగా వరునాల్గు సముద్రాంతర్గాములు అన్నిటిని నిలువయుంచునట! మరమ్మతులకని యితర విమానముల కని ప్రత్యేకించు మూడింట నొక భూమిమీదగా పనిమిదియో తొమ్మిదియో వనికి నిలువయుంచునట! ఈతొమ్మిదియు ఏమిగర్వగాముల ముగ్గించింతుటకు తేకపోయినను జర్మను విమానములు బలము తగ్గిపోయినదని మాత్రము చెప్పినదికాదు. ఇక భూముద్గము నాలోచించినప్పుడు దేశిక రుష్యావంగమే ప్రముఖ మును	2 3-4 5 6 7 8-9-10 11, 12, 13 14
--	---

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 21-వ తేది

మంగళవారము

యుద్ధ స్థితి

అక్షరములయందును అన్నివిధములగు పోరాటములలోను వివిధములగు మార్పులు కానవచ్చుచున్నవి ప్రతి దినమును నితీరల వాయు విమానముల యడపుడి హెచ్చుగా వివవచ్చుచున్నది. జర్మను జెప్పెలిను ప్రతి రేయియు ఏలండను మీదికో ఏతూర్పుతీరపు రేవుమీదికో వయ నమైపోయి నాలుగు బాంబులు విసరివచ్చుట సహజమయినది ఇటీవల నొక ప్రేక్షకుడు తెలియజేసిన రీతిని ఈ జెప్పెలినుదాడులవలన ఆంగ్లభూమి పుట్టి ముగిన జేమియును లేదు. జగ్గులు సరియైన స్థానములమీద నైనను బాంబులు వేయజాల గున్నారు. ఎవ్వరో కొందరు ప్రజ యప్పుడప్పు డొక స్వల్పపాయమును పొందుటకంటె నెక్కుడు నష్టమేమియును గలిగినదికాదు. ఇట్టి చిల్లరపోకిరి తమనకు తగిన ప్రతీకారము జర్మను జెప్పెలినులు కట్టినది నశించుట వలనను ఫ్రెంచి వాయువిమాన నైక్యములు జర్మను ప్రాంతములలోనికి పోయి రైల్వేలు, నంతెనలు, మందుగిడ్డంగులు మున్నగు వానిని తగులబెట్టుట వలనను కలుగుచునేయున్నది. వాయుచుండి జలము వంకరు దిరిగితిమేని జర్మని జబలమనుటకు నర్హములను యుండిన సముద్రాంతర్గాముల బలము క్షీణించిపోయిన దనుటకు నిదర్శనము లున్నవి. ఇటీవల వీని దుందుడుకుతనము తగ్గిపోయినది. తామెదో మహాన్యాయపరు లని సూచించుటకు అమెరికా నొకవిధముగా తృప్తిపరచుకొనినట్లు జగ్గులు తోపింపజేయుచున్నారు. కాని వారిబలము తగ్గుచే వారి కార్యనిరోధము కను ముఖ్యకారణ మనుటకు సందియము లేదు. నొకావిషయ కాంగ్ల పత్రికలలో నొక్కటి జగ్గును సముద్రాంతర్గాములు ఇరువది ముందబడినవని వివరించుచున్నది. యుద్ధారంభమున జర్మనీకి 11 గొప్పవియు 16 చిన్నవియు నగు సముద్రాంతర్గాములు యుండినవట. యుద్ధ మగుచుండుట సంతోషకరమున వదునెదిమిది పెద్దపము ప్రాంతర్గాములు కట్టబడి యుండునట! వీనిలో నొకవది పోగా వరునాల్గు సముద్రాంతర్గాములు అన్నిటిని నిలువయుంచునట! మరమ్మతులకని యితర విమానముల కని ప్రత్యేకించు మూడింట నొక భూమిమీదగా పనిమిదియో తొమ్మిదియో వనికి నిలువయుంచునట! ఈతొమ్మిదియు ఏమిగర్వగాముల ముగ్గించింతుటకు తేకపోయినను జర్మను విమానములు బలము తగ్గిపోయినదని మాత్రము చెప్పినదికాదు. ఇక భూముద్గము నాలోచించినప్పుడు దేశిక రుష్యావంగమే ప్రముఖ మును

యున్నది. జర్మనులును రుష్యావారును నిరువాగుల వారును మహాప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నారు. యుద్ధము మిక్కిలి తుములముగానే నడచుచున్నది. మేమిదివరకు సూచించిన మూడు ప్రత్యేకభాగములలో నొక్కంట దప్ప తక్కిన ప్రాంతములలో జర్మనీనిలిచి పోవలసియైన వచ్చినది. వెనుకకునొడిగి పోవలసియైన వచ్చినది. ఉత్తరరంగమున రీగా వద్ద పోరగుచున్నను నది యంతవశేష మిక్కడ ముఖ్యరంగముగా కానరాలేదు. ద్వీపకల్పవిల్పా మిన్ను వరుసన మహాఘోరసంగ్రామ మగుచున్నది. ఇచ్చటను నొక్కవిల్పా వద్దనే ముమ్మగము మొందు రుష్యావారు ఆనగరమును వినుచుటకై ఇటీవల కొన్నిది సములకుముందే సర్వసన్నాహములును జేసిరి. నేటివార్తలలో తుదిదానిని బట్టి రుష్యావారు విల్పా వడలియున్నా మని స్పష్టముగా జెప్పుకున్నను విల్పా వడలిపట్టు తలంపవలసియుండుట సూచితమయినది. ఆ ప్రాంతములలో జర్మనులు చేయు నితర ప్రయత్నములను రుష్యావారు భగ్గ పరచుచుండుటయు మా చదువరులు వార్తలలో చదువగలరు. దక్షిణమునకు పోయినట్లెల్లయు రుష్యావారి విజయము బలమైన నగుచున్నది. ప్రేష్టు బురదనేలయందలి దక్షిణార్ధమున రుష్యావారు శత్రువులను చుట్టుకొని కలాయితుల నెనర్చినారు. జర్మనీవాడికి బలమగు నకజయము సమకూరినది. అనేకులు రుష్యావారిచేతికి ఖయిదీలుగా దొరికినారు. స్త్రీనది మొదలు డుబ్నోవరకును గూడ జర్మనులు రుష్యావారి యొత్తిడి పడుచున్నారు. తూర్పు గలిషియాలో సెరెత్ నది ప్రాంతముల రుష్యావారు సునాయాసముగా స్థానిక విజయములను చేకొనుచున్నారు. వైష్ణవ ను బట్టి చూడగా జర్మనుదాడి ఏస్థితియందుండుటయు స్పష్టమగుచున్నది. జర్మనువారు కొంతవరకు ఋతువు లేకు కడ్డము వచ్చినదని దూర నారంభించినట్లును వార్తలున్నవి అప్పుడే ఈరీతి కానకాలమువలన భంజితులయిన ముందేమి శరణ్యము వెతకికొనగలరో చూడవలసియున్నాము. మాచదువరులీసందర్భమున రుష్యా యనుభవించుచుండిన మహాదాఃఖములను నిక్కట్లనుకూడ స్థానికులొనవలసి యున్నారు. ఎంతోకాలముగా దాచియుంచి ఇటీవల ప్రకటించుటకు వార్తావిమర్శకు డుత్తరపచ్చిన యొక వార్త రుష్యాకు చెందిన గొప్ప మందుగుండుల కర్మాగారము శత్రువుల మాయోపాయములచే విధ్వంసమొనర్చబడినది తెల్పుచున్నది. నిన్న మేము ప్రకటించిన మరియొక వార్త రుష్యా సేనానాయకు డొక డొనర్చిన యవాద్యమగు చేత్రద్రోహమును తెల్లము సేయుచున్నది. ఇప్పుడు బయటపడిన ఈ సంగతులను బట్టి జర్మనీ యుద్ధారంభమునకు ముందే రుష్యాను మోసపుచ్చుటకును రుష్యా శక్తిని చెరచుటకును నెన్ని మాయోపాయము లొనర్చి యుండెనో మన మూహించుకొనవచ్చును. పాపము అన్నిచోటులను జర్మనీ పచ్చిన పన్నుగడ లన్నియును తాత్కాలికముగా సుపయోగకరములే యైనను సీతీభ్రష్టము లగుటచేత తుదకు ఫలవిరహితములగు చుండుట కా జర్మనీ యెంత కుందుచున్నదోకదా! ఆకెయిజరెంత మనఃకేశము నందుచున్నాడో మన మెరుంగజాలము! రుష్యా నెంత చెరుపవలెనని ప్రయత్నించినను ఎంతవినవలయునని తలపడినను మరల రుష్యా తల యెత్తికొన నారంభించినది. మేము కడచిన పర్యాయము వాయుచు పెట్టోగాడు, మాస్కో, కీపులకు భయము కలుగ నంతకాలమును వానిని రుష్యావారు శత్రువునుండి దూరమున నుంచి సంతకాలమును రుష్యాకు, యుద్ధవ్యాప్తిబట్టి చూడ, మహానష్ట మనదగిన సంభవము జరుగనేరదని తెలిపితిమి.

అప్పటికంటె నిప్పుడు ఆమూడుస్థానములను జర్మనుల ఆశాపాశములను పెంచుటకు తోడ్పడుచు వాని పెంపుతో దూరము పోవ నారంభించినవనట విశేషము. ఒక్క మధ్యరంగమున జర్మనులు యుద్ధమున దిగినతప్పనకు ప్రోసికొనిపోయినను నుత్తరమునను దక్షిణమునను రుష్యావారు బలపడిరేని ఈగొప్పగాశీతాకాలము బాగుగావైబడియేనేని శత్రువులు పడవలసిన పాటులకు సంతమే యుండబోదు. ఇట్టిస్థితి తూర్పుసమకూరుచుండ వడకుట మిత్రమండలివారు తగిన ప్రయత్నములను పెంచుచునే యున్నారు. రుష్యాకు సంభవించిన మందుగుండుల నష్టమును పూర్తిచేయవలసివచ్చి మిత్రమండలివారు నిండు దానికి పడమటిరంగమున పూవకొన లేదని మంత్రవర్తమువారే తెలియజేసినారు. ఇప్పటి కాయల్పములు గడచిపోయినవి. రుష్యా బలపడినది, బలపడ నున్నది రుష్యాకు జవానును దినదిన ప్రవర్ధమానమగు శ్రద్ధతో ఘోషగుచున్నది. కావలసినయెడల శశ్మిరురంగమున గూడ యుద్ధ మొనర్చుటకు నాయత్తుల మగును నని జవానువారు వ్రాయుచున్నారు స్వీడనునకు ఇంగ్లండునుండి సీచుబాగు పోవుటచేత కల్గిన కష్టమును బాపుకొనుటకై స్వీడను ఆంగ్లభూమిలో బేర మారించినది. ఆదేశము మూలముగాను కూడ రుష్యాకు సాయమంపుటకు నాంగ్లులు పాటుపడుచున్నారు. ఈవిధముగా జూడంజూడ మిత్రమండలివారు ముందుపడి శత్రుభంజన మొనర్చునిమేషము దగ్గరదగ్గరకు వచ్చుచున్నదని విశదమగుచున్నది.

ఈనగరమున సామాన్యముగా ప్రతిసంవత్సరమును క్రిస్టమసు సెలవులలో జరుగుచుండిన పీఠిల్లుచార్లు పండుగకు నీతూరి క్రొత్తవిధాన మేర్పడినది. ఇదివరకును దక్షిణ యుండియా వ్యాయామ సంఘమువారు జరుపుచుండిరి. ఈతూరి సర్వమును ప్రభుత్వమువారే తమ యాజమాన్యముక్రింద నడిపి అందువలన వచ్చు నాదాయమును యుద్ధానికి స్వీకరింపవలసినదని ఆసంఘము వారు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసినారు. మన గవర్నరుగా రాష్ట్రాధ్యక్షుని సంగీకరించి యున్నారు. ఈసంవత్సరము జరుగునంతలో ముఖ్యాంగము దక్షిణ ఇండియా ప్రదర్శనము. ప్రభుత్వమువారి యన్ని రాజ్యాంగ శాఖల యధికారులును తమతమ శాఖకుసంబంధించిన వస్తుప్రదర్శనమునకై ప్రయత్నములను జేయవలసియున్నారు. వ్యవసాయశాఖవారు, అటవీశాఖవారు, కర్షిశాఖవారు, శాఖవారు, మత్స్యశాఖవారు, కళాశాఖవారు, మున్నగువారందరును పాటుపడి పనిచేయగలరు. గ్రామములలోను పాదిరిలమూలముగను జరుగు వస్తువిరాళాదికములను ప్రదర్శించుటకును సేర్పాటులొనర్పబడుచున్నవి. ఇట్టిప్రదర్శనము దక్షిణ యుండియాలో నిదివరకు జరిగియుండు లేదని వైజాలితావలన మాచదువరుల కెరుక కాగలదు. తగిన పరిశ్రమ జరిగినయెడల పజలకు మనప్రస్తుతస్థితి సునాయాసముగా తెలియుటకు సాధన మగుట కాక యీప్రదర్శనము యుద్ధానికి కావలసినంత ద్రవ్యమునుకూడ సమకూర్చుకలది కావచ్చును ప్రజలకిప్పటిస్థితులను నింతవరకుగా తెలియపరచుటకు కావలసిన ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు విధములను చేయుటకు సంతసించుచున్నాము. కాని ఇట్టివిజ్ఞానవ్యాపనముతోగూడ సర్వసాధకోపాయమగు పరిశ్రమాస్థాపనకు గూడ కార్యరూపమున నికపటికంటె నెన్ని యోరెట్లు ప్రభుత్వము వారు పరిబాధవలసియున్నారనుట మాత్రము మాటిమాటికి హెచ్చరింప వలసినది మాధర్మ్యమైనందుల కొకవిధముగా చి తిలవలసి యున్నది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

సెర్వియాపై దాడివెడలుట సాధ్యముగాదు

జర్మనీయంతోమునందలి జర్మనుసాసములపై ఫిరంగులను కాల్పుట

జర్మను యువరాజుగారు బ్రతికియున్నారా లేదా?

ఒక జర్మను జలాంతర్గామిని టూర్స్ డోక్టర్ కొట్టుట.

కొంగుడు

సెర్వియా ప్రభుత్వం ప్రసంగము.

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:—సెర్వియాలో బిగ్గరెంపురు సెర్వియా ప్రభుత్వం చెప్పింది—భావికానితమగూర్చి జర్మనీవారు మనకంటే యెక్కువ ఆసక్తితోనందరినీయూ వాడుతున్నారు. నిర్బంధ సైన్యవలనగూర్చి పత్రికలు వ్రాయుచున్నది నంతయు మీరు నమ్మకలదు. కర్మాగారములందు నిర్బంధము మీద కార్మికుల తీర్పుటకు కాసనములు చేయునట్లేకములేదు. నేర్పరులగు కాపులను శిక్షకులగు కార్మికులను నొకరినొకరు జూడబడలేనని కిచ్చెనకు ప్రభుత్వము నిశ్చయించింది.

ఒక జర్మను జలాంతర్గామిని టూర్స్ డోక్టర్ కొట్టుట.

లండను సెప్టెంబరు 20:—సెర్వియాలో సెర్వియా సమాఖ్యను నొక జర్మను జలాంతర్గామిని టూర్స్ డోక్టర్ కొట్టింది. ఆ జలాంతర్గామియను దానిలోని వానరును గూడ మనిగి పోయినది. సెర్వియాలో వచ్చిన వార్తలకేత్రం ప్రతివాదు చెప్పింది.

రానుండు దేశీయ సంఘసంస్కార మహాసమావేశమునకు ప్రాధేనరు కాశ్యోగ రథ్యములుగా నేర్పడినందులకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము. విరికంటెను నొక్కొక్క సంఘసంస్కారోద్యమమును హృదయపూర్వక మగు కార్యరూపమును కనుబరిచిన మహానుభావు లీహైందవభూమిలో నున్నారోలేదోయను సంశయమునందని హైందవ హృదయముండదని మాయభిప్రాయము. ప్రాధేనరు కాశ్యోగారు ఫెర్గసను కళాశాలలో ఇరువది సంవత్సరముల కాలము సుక్రసిద్ధగణిత శాస్త్ర పాఠ్యాంశములుగా నుండి దేశ సేవాధురంధరు లయిన నొకరినొకరు. కడచిన ఇరువదియైదేడులుగా సంఘ సంస్కారమున నిరంతరపరిశ్రమ చేసి తాము వితంతూద్యాహము చేసికొనుటచే నేమి తాము వితంతూద్యాహముచేసికొనిన వారే యెందు విజ్ఞానమే ప్రధానమని చాటుచు వితంతువుల వివాహ దర్శమున కంటే విజ్ఞానాదర్శమునే ప్రముఖము చేసి భిక్షుభిన్నాభిప్రాయములగు సర్వహైందవుల మన్ననలందుటచే నేమి ముఖ్యముగా స్త్రీవిద్యకు పడమటిరాజధానిలో విస్తారవ్యాపకమునుకలిగించి స్త్రీ సేవాసమాజముయొక్క స్థాపకుడగుటచే నేమి యీతడు హైందవ భూమి చేయగల యుత్తమ గౌరవమునకు పాత్రుడయినాడు. ఇట్టివానిని మా బొంబాయిసోదరులు సంఘసంస్కార మహాసమావేశమునకు నాయకులుగా నొనర్చియుండుట మిక్కిలి న్యాయమును సంపూర్ణముగా తగినదియు నైయున్నది. ఇదివేలమాటలాడువా రెందరోయన్నారు. పుకయెత్తువని చూపగలవా రెవ్వరో కాని లేరు. కావున నిదర్శనప్రాయమైన కాశ్యోగారిని రాజా ప్రసమావేశమున మాదియెనను మాటకారులు బాగుపడుదురు గాకయని నమ్ముచున్నాము. ఇట్టి యవకాశమును దేశమునకు కలిగించి నందులకు బొంబాయి పురవాసులు ప్రశంసనీయులు.

ప్రాశ్న

శత్రు సైన్యమును డాన్యుబుమిద గూర్చబడలేదు. లండను సెప్టెంబరు 18:—పారిస్. వెటిట్ పార్టీ ఆమె ప్రతికాపరిని సర్వయా ముఖ్యమంత్రియగు యం పా పిజ్ గారిని డిల్లీ దర్శించగా వారిట్లు చెప్పింది డాన్యుబుమిద మీద నింతవరకు శత్రు సేనలేదనియులేదని ప్రాచీనవారి వైమానికల మూలమున చెలియుచున్నది. ఏదియైతేయినను సర్వయా వారి సైన్యము గావలసినంత ముందుగను సామానును గూర్చి కొని పర్యవేక్షించుచున్నది. మా దేశము గుండ తురుష్క మునకు రాకపోకలు స్థాపించుకొనుటకు 450000 మంది భటులు కావలెను. ప్రస్తుతములో జర్మనీవారి రింతమంది సైనికుల దే గలరా?

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 20:—పరాసు సైన్యోద్యమ లిటుల ప్రకటించింది. ఇట్టియను సముద్రతీరమున జర్మనీవారి రక్షకస్థానములపై ఆంగ్ల సైన్యము ఫిరంగులను కాల్పుటలో పరాసువారి సైన్య ఫిరంగులనుగూడ తోడుచూపింది. ఆంగ్ల యుద్ధములో శత్రువులయొక్కేము తగ్గినది. పరాసువారి ఫిరంగి దళము శత్రుస్థానములపై తీవ్రముగ గుండ్రులు బరిపెనది. ఎమును మారను కాల్యపాంతమున సాక్షిగలు యొద్దనున్న వంతెన మొగను పట్టుకొనుటకు జర్మనులు ముహూర్త ప్రయత్నించినను పరాసువారు స్వాధీనము కానియ్యలేదు. మూర్ఖమెట్లమీద మలారయన వాస్తవములతోగల శత్రుస్థానములకు పరాసువారి ఫిరంగిదళము చాలనవ్వమును కలిగించినది.

రుష్యా

రుష్యాలో రాజ్యాంగపరిస్థితి.

అన్ని కక్షలవారును దేశభక్తితోటలు లగుట. లండను సెప్టెంబరు 18 —రుష్యాలోని రాజ్యాంగ పరిస్థితి యేమియు చెలియుట లేదు. కాని డ్యూమాలాపన్న వివిధ కక్షలవారును దేశభక్తియు తమవై నుంచిన యమితవాద్యతా భారమున గ్రహించి కాంతిమై జన్మించి యట్టి వాద్యతల నిర్వర్తించు తగి యుంటిమని వెల్లడించినను మిత్రము చెలియుచున్నది. ముఖ్య మంత్రీగా రగు యు. గో తే మెకెగారి సలహా వలన సరించి పార్లమెంటు సభను ముగిసినట్లు. ఇంతవరకు మంత్రులొప్పికొనలేదు. అయినను వాస్తవముల కతివాస్తవికత క్రియత మగు నుద్దేశ్యముతో జేయలేదని యెవ్వరు నశలాలకు. డ్యూమాలా చేయవలసిన కార్యముల నిర్వర్తించెననియు నింకను సభను జరుపుచుండెనో సంవత్సరములగా నట్టి రాజ్యాంగ పరిణామములు బయలుదేరుననియు వారి యభిప్రాయము. యొద్దము జరుపుదముగ నడువనలెన్న డ్యూమాలా సభ మునే యుండవలెనని మరొకందరి యభిప్రాయము.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 20:—రష్యాగ్రామ. విల్నా జర్మనులకు గాంగిసోయినది రష్యావారు తెలుపలేదు. డ్విక్కుకు పట్టించున వాయువ్యదిశను మేము శత్రువులను తీవ్రముగా నెదిరించుచున్నాము. గాని డ్విక్కుకు పట్టించున శత్రువులు ఫిరంగుల సహాయముగా కాల్పుటచే మా సైనికులు కండకములలో నిలువలేక వెనుకకుపోయిరి. డ్విక్కుకు నైరుతి భాగమున శత్రువుల గుర్రపు దళమువారు దెంగుకేయుట ముగ్గును చాటు పోయితిమింకగా మేము నిలువలేంబిమి. విల్నాకు తూర్పుననున్న మెలూతెచ్చికో జిక్ మనున శత్రువులు పట్టుకొనబోగా తమి వేసితిమి. విల్నాకు దక్షిణమున లిడా జిల్లాలోగూడ మేము శత్రువుల నోడించిమి. స్లోవీకు తీరమున పారానెవిద మేముక పడనలకలెనను చిలి.

వేసి తుడిచిపెట్టుననున్న శత్రు సేనలకు పట్టుకొంటిమి. స్లోవీయుకు దక్షిణమునకు దాటిని సేనలనుగూడ మేముకాడించి చాలనవ్వమును గలిగించితిమి. వెన్నెకు వుత్తరమున బెర్గిన్ గూడ సమాఖ్యనుగూడ మేము శత్రువుల నోడించితిమి. దక్షిణభాగమున మా సేనలకు విజయము కలుగుచున్నది. ప్రెమెలు బురద నెలలో దక్షిణ సుఖాగమునుండి శత్రువులు తిరుగుబడిరి. నైరుతి చెంత దుబ్నోవరకును రష్యావారు శత్రువులను తలపడుచున్నారు. పారిపోవుచున్న జర్మను లొకనంకెను ధ్వంసముచేయుచున్నది. గాని రష్యా సేనలు వెనువెంటనే వచ్చుచుండుటచే జర్మనువారు తిరిగింపిన మంటలను రష్యావారు చల్లార్చిరి. రష్యావారు వెన్నెవోట్ల శత్రువులను పట్టుకొనిరి. సింతురంగమున యొద్దముగనుచున్నది. అచట రష్యావారి ఫిరంగిదళము ఆశాకదళమును శత్రువుల కండకములను రూపుమాపి పట్టుకొనిను. మరఫిరంగులను సైనికులనుగూడ రష్యావారు డిల్లీ గూడ రష్యా సేనలో నవ్వము చాలకట్టెను.

రుష్యావారి రెడ్ క్రాస్ సంఘము.

సిమ్లా సెప్టెంబరు 20:—ఇండియాలోని సెంటుబాక్ ఆంబ్యులెన్సు సంఘమునా డిల్లీలయా. 15000 మంది రష్యావారి రెడ్ క్రాసు సంఘమువారి కంటికి. ఈ సోమ్యుసంపాదకులకు వారు సిమ్లాలోనున్న రష్యావారి కాన్పులు జపనీ గారిద్వారా తమ కృతజ్ఞతను చెప్పుచున్నాను. శ్రీయుతులగు మేరీల్లా విక్ట్రీ ప్రభుగారు చాకోగేటునందు స్థాపించిన వైద్యాలయమునందు ఇండియా సైనికుల నిమిత్తము కంతుకీయ్యలకు రష్యా రెడ్ క్రాసు సంఘమునా కేర్పరచిరి.

జర్మనీయువరాజు బ్రతికియున్నాడా?

కొలంబో, సెప్టెంబరు ౧౭:—కడచిన యావరాలు కాలమునందు జర్మనీయువరాజు జర్మనీవారిచేత నీ జంపబడిననియు, యిటీవలి కల్పిత ఛాయాపటముల తయారుచేసి జర్మనీ యువరాజు మరల బ్రతికినట్లువోగేయులు చెప్పిరియు ప్రాచీనదేశ భక్తిసంఘమువారు ప్రకటించినట్లు ఆస్త్రీలియా పత్రికలకు తంతికచ్చెను. జర్మనీవారు యువరాజును జూడగోరవలెనని బ్రోత్సహించుచు కరపత్రములను ప్రాచీనమానికులు జర్మనీవారింధ్య బడ జేయవలె నని యాసంఘమువారు సలహానిచ్చుచున్నారు.

గుజరాతులో యుద్ధము:—గుజరాతులోని పుష్కతిగి గూర్చి ఆంగ్లోకేటు ఆఫ్ ఇండియా యు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది గుజరాతు కథి నవారులందు నవ్వములు లేవు. ముందు గురియనను యాకము గనబడదు. పరిస్థితి క్లిష్టముగ తీవ్రమగుచున్నది. ఈవరకాలలో యెము కలుగునని భయము ప్రట్టుచున్నది. కొన్ని ప్రాదేశికములందు ముఖ్యముగా గుజరాతునందలి దక్షిణ భాగములందు నవ్వములు బాగుగ గురె ననుటకు సందియము లేదు. కాని యా ప్రాంతములకు పంట పండు భూములగుటచే నటీవల వర్షములు లేక పోవుటచే నీ పంటకును నవ్వము గలిగెను. ఇతరభాగములందు ముఖ్యముగా ఆహార్యదాహాన, పాంచమహా జిల్లాలో నింత కఠినము లేదు. కెయరా జిల్లాలోని కాంజే సంస్థానమున వైక్యాగారి దేశములో కొన్ని భాగములందును యెము భయంకరమగునని లోమిచ్చున్నది. జమలకు ద్వారకమునాదును నితరులను ఆహారపదార్థము నీయనచ్చును గాని నీరు నొరకదని భయమగుచున్నది. మారులయను చెరువులందును జలము లేదు. వానలు పోయి మంచు గురియకాలమే యెను ఆవ్వడే నీరువొరకవచ్చును. పశువులకు మేయు లేదు. గుజరాతునందు కదియవారందును పశువులవ్వడే యాహారములేక నూడుచున్నది ప్రజలు తమ పశువులను అడవులకు దోలనైకదోలుచున్నారు. లేదా అనాపక దాహాదునంతలో చాకధరల కమ్మనై, నమ్ముచున్నాను. సంతకమ్మకమునకు రచ్చెడి శత్రువులసాఖ్యము వాగ్దేశ్యుడి భరణబట్టియే నిలిగితు లెంతతీవ్రముగ నుండెను చెలియును. బొంబాయికి పశువుల సేకములు వచ్చుచున్నది. పక్షి వాలుగయితి దినములనుండి దినుసు గిరింయెద్దకు తిరుగుగాకుండ బొంబాయికి వచ్చుచున్నది. కథి నవారు దేశములవ్వడే తమదేశమును విడిచిపోవుచున్నారు. ఇందులకు: పొంబాయిలో భిక్షుకు లెక్కనయిచునని భయమగుచున్నది. ద్వారకమునాదు నవ్వడే పక్షి బూతుగొన్నది. పుష్కతి జిల్లాకును తాలూకాకును సంతసాహాయము కాలవలనందు చెలుపగుననియు యడిగి. బరోడాగొంధారమునాదు విడిచి కాళి నొకదాని నేర్పరచి సాహాయ్యము కిత్తు లెక్కనయిచునని భయమగుచున్నది.

దక్కనుకళాశాల:- ఈ కళాశాల బాలాను 41-వ
వార్షికోత్సవమున కళాశాలా, విద్యార్థులు 4-వ ఆక్టోబరు తేదీన
జరుపుదురు. ఆ సందర్భమున ముఖ్యమైన ఉపన్యాసము నాక
దాని నిర్వహితు శ్రీనివాసరావు వరువు ఆమమమించెను.

బర్మా రాజధాని యాధికారియను:— దొరతనము వారిట్లు బ్రతికిరించిరి. 1915-16 నాఁడు యాధికారియైనప్పుడు ప్రభుత్వం నాటికి యాదానములు గల యాదానములు 72 పేరాలో జేర్చిరి. బర్మా రాజధానియైన యాధికారియను దొరతనము వారియొద్ద నున్నది. ఆధికారియను ముందు బర్మా రాజధానిలో జరిగిన యేర్పాటులు యితర రాజధానులలో జరిగిన యేర్పాటులు లా రాజధాని దొరతనము వారి కెంతటి యనకులముగ నుండెనో యంతయును ముగిసినది. పన్నులను బహుశా యాదానములను పూర్తిగా నెరవేరలేదు. రాకపోకలకు నడుచుచున్నది. తరము గూర్చి వాదనలకు యాదానములను బర్మా రాజధాని యొక్క యాధికారియైన యేర్పాటులు లా రాజధాని యొక్క యేర్పాటుల నుండి పైకి వచ్చి యేర్పాటులను గూర్చి యేర్పాటులను 10000 ల నెక్కువగా బర్మా రాజధాని యేర్పాటులను కేంద్రించిరి. ఈ మొత్తము లోను 1914-15 లో కేంద్రించెను. 1915-16 మొదలు నీటి ముగా నేర్పాటులను చేసిరి. ఇదిగత బర్మా రాజధాని వారి కాదామను కేంద్రం 1928-29 వరకు యేర్పాటు పా 8000 ల నిచ్చుటకు వీరితనము వారి యేర్పాటు చేసిరి. ఇందుకు పైకి పై క్రమీగారు నడుపుచుండిరి. ఇప్పుడు యాదానములను కను బట్టి: కిరాబాదు ప్రభుత్వములను యేర్పాటులను 8000 ల 1911 ఏప్రిలు మొదలు యా గ్యారంటీయములలో నున్న యెంత ఆదాయము విచ్చినో అంత ఆదాయమును నచ్చు నటుల యాదానములకు లాబడీలను యేర్పాటుచేయును.

యలమంచిలి వారిలా పాతకాల:— ఈ యాదానము బోర్డు ఎలిమెంటరీ వాలరవాలకాల చాలా 120 కేసి 480 నిమిషములకు మ-రా-రా-క్రి, యమ్. మంజునాథ అనర్బల్ వి. ఏ. బి. యల్. డిస్ట్రిక్టు మునసుగారి అగ్రాస నాధిపత్యము కేంద్రం జరుపబడింది. ఉద్యోగమును, గ్రామము లోని మహానీయులను సమావేశమైరి. హెచ్చావ్వగారు మొదలు 21 నుండి పిల్లలతోన ఒక యాదానమును నిర్దేశించి మూలలు ఆరంభమయింట్లు. ప్రభుత్వము రీతి పిల్లలతోన రి గ్యుర ఉపాధ్యాయులతోన పని జరుగుచున్నట్లును, ఇంకా తరతరమయిన రివార్డులను చేసివారు. ఇంక గ్రామముయొక్క వృద్ధిపట్టి, బడిలలయొక్క సంఖ్య వృద్ధియగునని నమ్ము చున్నాము. పిల్లల మొదలు దైవ ప్రార్థన చేసిరి పిమ్మట కోలాటము మొదలుగు అటలు జరిపిరి. శ్రీవిద్యలని లాభ ములను చెప్పచు కొందరు బాలికలు ఉపసమించి కలిగుల యొక్క ముగియును ర. జింపచేసిరి. తరువాత పిల్లలకు తరగతి వారిగా, పెట్టెలు, గిట్టెలయెలు, నీగపువ్వులు, విచిత్రమయిన గాజుబొమ్మలు మొదలుగు పాఠశాలకులను ప్రతిబాలికకు అగ్రాసనాధిపత్యము వసించిన మ-రా-రా-క్రి-మంజునాథ అనర్బల్, డిస్ట్రిక్టు మునసుగారు వసంగి. పిమ్మట బాలికలకు మిశ్రము ఇచ్చబడినది. కలిగులలో కొంతమంది శ్రీవిద్య ఆర్యకమని తెలుసు ఉపసమించిరి. శ్రీ అగ్రాసనాధిపతి గారు కూడ శ్రీవిద్య ఆర్యకమని దానినని లాభములను పేర్కొనుచు మూలలయొక్క అభివృద్ధిని కోరుచు నభిన ముగించిరి. అని హెచ్చావ్వగారు కొడుకుల నరిసింహంగారు ప్రాయమున్నాడు.

అనీతనకు తనసంఖ్య:— నక్షత్రములు మనకత్తెంత దూర మున్నునది. మనకత్తెంత పరిపూర్ణమునను నక్షత్రముల వెల్లు రు మనయొద్దకు ప్రవరించుట కిందుమిందు బాటలకు సురక్షి తముల పట్టును. ఆకాశమువైపు చూచునెడల, మనకిందుమిం చు 2,000 నక్షత్రములు కనుపింప గలవు. అనగా అర్ధగోళమున రెండు వేల నక్షత్రములు దృశ్య ముగానున్నవి. ఖగోళమంతటనుండియు సాధారణదృష్టి కిందు మించు 5000 నక్షత్రములు గనపించును చక్షుశక్తి యధిక మైన కొండె దృశ్యనక్షత్రముల సంఖ్య కూడ నధికమగును. ఇప్పుడున్న మహామండలము యంతరియంతో చూచునెడల; దృశ్యనక్షత్రముల సంఖ్య 100,000,000 మొదలు 1,000,000,000 వరకు లేకుంట్లు పరిగ జింప గలది నది. మన యుక్త కంటికిగారి ఉత్పర్యంతము ద్వారాగారి, కలయునంత యుష్ణస్థితిగల నక్షత్రములు మాత్రమే కనబడగలవు ఆయు షస్థితి గంటినిగారి చాయగ్రహణ రాసాయనిక ఫలక మునుగారి క్రయావంతకగ స్ఫులింపజాలినంతయుండవలెను. అత్యంతకాంతిమంతము లగు నక్షత్రములలో కొన్ని 2,000 మొదలు 27,000 మాత్రం యుష్ణస్థితి కలిగియున్నవి. కన్నులనుగారి ధాయగ్రహణఫలకమును గారి క్రయావంత

ముగ స్ఫులింప లేంత తక్కువ యుష్ణస్థితిగల నక్షత్రముల సంఖ్య యత్యంతచిత్తముగ నుండునని యూహించుట సహ యము. ఈ యదృశ్య నక్షత్రముల సంఖ్య కాంతిమంతము లగు నక్షత్రముల సంఖ్య కంటె మిక్కిలి యెక్కువగా నున్నదని ఎఫ్. ఏ. లిండెల్ గారు నూచించుచున్నారు. ఆయన వారి సంఖ్యల తరస్సర సంబంధమును పరిగజేయుటకు ప్రయత్నిం చెను. ప్రకాశమానమైన ప్రతి నక్షత్రమునకును 4000 తమో నక్షత్రములు గలవని యాయన నేసిన లెక్కల ప్రకారము తేలికదలు. నైన వివరింపబడిన ప్రకారము ప్రకాశమానము లగునక్షత్రముల సంఖ్య 100,000,000 మొదలు 100,000,000 వరకు నుండునని మనకు గుర్తించుచున్నాము. కాబట్టి లిం డెల్ గారి నూచన ప్రకార మనీత: నక్షత్రముల సంఖ్య యందు మించు 400000000000 నుండవలెను.

వైరులు, మెలుపుల కలిగి చెలువులు:— మెలుపుల వలన చెల్లకు కలిగి వస్తువునుగూర్చి యందలు నెలంగియు యున్నాడు. కాని యావధులకును తక్కిన మొక్కలకును వారి వలన కలిగి గుణాగణము లిందుమిందు నక్షత్రము దురగగామములగు నున్నవి. ఈ విషయము మొన్న మొన్నటి కాలములకున్నట్లు చెప్పబడలేదు. ఎఫ్. ఆర్. జోన్స్, డెబిల్బ్యా. ఎన్. సింబ్రెగారు లీ: మయమును కొంతదూరము పోగొంది తమ యుగభవమును పత్రికారూపమున వ్యక్తీకరించిరి; వారెంతయు పోకింపాపాతుర్యము, మఖ్యముగా పత్రి యుగక్షణ మొద లగు వైరులను మెలుపులవలన చెలువు కలుగుట యొకవిధ ముగా సాధారణమైన విషయమని యా పత్రికలవన తెలియ చేయుచున్నది. పచ్చిక నన్న ధాన్యముల వైరులు జొన్న మొద లగువారి కొ విధమైన నష్టనష్టములకు కలుగనట్లు తోచు చున్నది. ఉర్లగడ్డలకును ప్రత్తికిని మెలుపులవలన కలిగి చెలువు కలుగు రి అనుగుణ మొదలు 16 కి అనుగుల వరకు నడికొలతలకు వర్షుల ప్రదేశమునకు వ్యాపించి యం దుక; లేదామట్టిపచ్చి చిన్న వస్తువుల ప్రదేశముల గుంపులకు వ్యాపించియుండును. నేల చెక్కుచెదరకున్నను, మొక్కల జీవకాళములు కనులనట్లు కనబడకపోయినను, మొక్కలు పల్లరాటి వెంటనే చనిపోవునని కనబడబడినది. చెలువు కలిగిన ప్రదేశములయొక్క యందులందలి మొక్కలు కొన్ని దినములలో వారములలో బ్రతికినను, బ్రతుకవచ్చును. మొట్ట మొదట కలిగి చెలువులు విశేషముగ కలిగి చెలువులు గూడ చాలకలక భూతలా భ్యంతర మున నే కలుగు నట్లున్నది " ఈ యన్నిసంగతులను బట్టిచూడగా; వాతా వరణమునందు తేమతేనికలము కొంతగడిచిన వెనుక, ఉలు ములవాన నకుమంచెక్కి మెలుపు తేమ యొక్కియున్న చట్టి పోలవై వ్యాపించుట గాన్నించుచున్నది. " జీవకాళముల యొక్కయు మూలముయొక్కయు పలుకృత్యములన వివిధ జాతుల మొక్కలను మెలుపులను వివిధముగా బాధ్యా బాధ్యము లగుచున్నది.

చురలోచనవలన చార్జి చేయుట:— నిరపరాధిజను లవాశక్తకముగా నుండగలములపాలనపట్టి హిందూదేశము నందలి రక్షకకాఖిలాట్లు తమ విధ్యక్తాధ్యాయముల మితి పతిక్రియించునది యు ధర్యమాత్రముల కల్గి పట్టి కలిగించు నదియు ఈ క్రి ౨ ద వి వ రిం ప గ బ డి : జు ర ల న ప్రత్యక్షపడగలది. బుదిపోటుల గుంపుల్ని పట్టులందు స్థావరపడియున్న సందర్భములలో తమకుతోడ్పడి నునేరమును మోపి యొక సంవత్సరంవరకు జమీందారుని ఈటా జిల్లా పోలీసుకారొక మేజిస్ట్రేటు నెకు నిలువజెట్టి రని యొకానొక యలపోబాదు తంత్రీవార్తలన తెలియుచున్నది. అగ్రాయందు దగ్గారు ప్రకంగముగా, చుట్టపట్టుల నుండు జమీందారులకు బుదిపోటులవారిని గూర్చి యెక్కువగా తెలియుచుగారి నాకు నానింతయు పూర్తిగా తెలువలెను లక్ష్యభారము వారియొక్క శేద యు. ఈ జమీందారులు సమాచారము తెలిపి పోలీసువారికి సాయము చేసిననేకాని బుదిపోట్లు నివారించబడజాలవనియు, లెప్టినెటు గన్నగు గారు నూచించిన నూచనయే ఈకా తెలుపుటకు కారణమని పోలీసువారిచాదు. ఇట్టివిషయములలో వీలైనప్పుడెల్ల పో లీసువారికి సహాయముచేయుట ప్రబలంబగును విధాయకమై యున్నది; కాని యాసాంతముల జమీందారులు బుదిపోట్లను గూర్చిచెప్పనలెనను లక్ష్యభారముచూపినంతకంటె నెక్కువగా నెలంగియున్నారని లెప్టినెటు గన్నగుగారు వాస్తవముగా వక్కాణించి యున్నయెడల, అది దురదృష్టవంతమును అనా లోచితమునగు ప్రపంగము. ఎందువల్లననగా, జమీందారులు సాధారణముగా బుదిపోట్లవారికి న్యాయముగ క్షమించి

తప్పించుకొని పాటిస్తావు నందగ్గరను నోడ్చుకున్నదేకము లగ వారిని వైవాక్యములన నున్నాయున్నది. బాధ్యులకు నున్న తోడ్పాటుల విషయమును సాక్ష్యపూర్వకముగ వివరింప గుండ, దానినండి సర్వసాధారణ నూత్రముగ గల్గించుట, మిక్కిలి యశ్రమము. ఈసంగతి యిటుండ, మేజిస్ట్రేటు కేజుకు విచారించి జమీందారురు రంం లకు పూర్వక త్రియ్య కలెననియు లేదా యొకసంవత్సరము కరికకీ: నాభవింపవలె ననియు విధించుటయు, జిల్లామేజిస్ట్రేటు లిక్షుకు సిరజలుచు టయు కూడ పోలీసువారిసర్వక కార్య మంతర్వ్యముగానే యున్నది. ఎందువల్ల ననగా, భృధాన న్యాయమూర్తి కండన యప్పీయ విచారించి తీర్మానించుటల్ల నిట్లు చెప్పెను:— చుట్టపట్టులును బుదిపోట్ల గుంపులు సిరపడినప్పుడు జమీం దారులును తదితరులను నమ విధాయకమును గుర్తించి పోలీసు వారికి నోడ్చుట మిక్కిలి మంచిదే కాని, ఆ పత్రికారము చేయనలెమాత్రిమునేత వారెవరును ౧౧౦ వ నెక్కు నుక్రికా రము కిష్టాపాతుర్యము కానేరదు. జిల్లామేజిస్ట్రేటు సాక్ష్య మును సరిగా పరిశీలించకుండున క్రిమినస్టితో అప్పీయకు విచారించకుండున తీర్మానించెయ్యున్నాడు. కాబట్టి క్రింది కోర్టులవారు విధించిన క్షీకు రద్దుపజుచున్నాగు. ఇది యెంతయు నరియొక తీర్మానము — బొంబాయి కార్మికలు పత్రిక

నా రత్న సర్కారు లైఫ్ ఎమ్మా: న్న కంపెనీ ఎ త్రివేయుట:— కంపెనీ వారే దీని నెల్లవేయు చుండిరి. వా రొక లిక్విడేటరును ఏర్పరచిరి. లెక్కలను పరిశీలించుటకు తన కు అధికార మిప్పించుట కలకత్తా హైకోర్టుగా ఆయన ప త్రిక్షున న్యాయవాది విన్నవించెను. ఈవిషయము రుత్విల్లోలో ప్రింటింపబడినది. గన్న మెంటువారి ఇన్ స్పెక్ట రరు పామ రు గారి నేలిక్విడేటరుగా నియమించిరి. కంపెనీ వారే ఆ ప్రి 2 1/2 లక్షలు; ఆస్య 20 లక్షలు. న్యాయమూర్తిగారు ఆ గీకరించిరి.

పూనా ఆయుర్వేద వైద్యశాల — పూనా ఆయుర్వేద వైద్యశాలను ఎల్లీవేయవలెనని పురపాలక సంఘమువారికి దొరతనము వారుత్తవు చేసిరి. ఇందువైరి హానిరాయని ఎల్లిగారొక ఆర్టీరిదొరతనమువారికి పంపుకొనిరి వెక్కుండు ప్రజ లావైద్యశాలకుండి నుండుల నుడయోగించుటచే దానిని యధావ్రికారముండవలెననునదిని దొరతనమువారు మరల నుత్తరవిచ్చిరి. దీనినిబట్టి నడికరిజన్మేయ ఆయన సరించు టకు నూచనచేయబడినపో దొరతనమువారు అనునూలముగ పరిష్కరింతురని తేలుచున్నది.

కాశ్మీర రాజ్యములోని విద్య:— ర, గ తాఖిలలను జరిగిన, కాశ్మీర రాజ్య విద్యాకాఖిద్యోగుల కాన్సరెన్సరథ శాలావ రిపోర్టు ప్రయింప బడినది. గత ర సంవత్సరము లోను విద్య అభివితముగ వృద్ధి అయ్యెనని విద్యాకాఖామం త్రిగారు నెలవిచ్చిరి. శ్రీవిద్యను వ్యాపింప చేయుటకు అధిక మగు శ్రద్ధ తీసికొనబడెను. ఉత్తాధ్యాయుల శ్రమము హెచ్చించబడెను. పాఠశాలల కొరకు నుండిరములు: కట్టించు డెను పొంగంధంద్యుల దేశమంటిలను గల బావరకు ఒనగుట యే తమ ప్రధానకోరిక అని మహారాజా సాహెబువారు తెలియ పరచి ఇట్టివిద్య వారలకన్ని విధముల నుపకరించుట యేగాక రాజ్యమునకు ఉచిత నేకుల నొసగుక. నభలా విద్యావిషయమైన అనేకములగు తీర్మానములు చేయుడెను.

కూర్మబంగళములోని బాధానివారక కార్యములు:— వందల వలన కొట్టుకొనిరచ్చిన నీరు ఇచ్చకు కవలలేదని కొన లకుండి అం వ లేని కలకత్తావరచ్చిన తొలివార్తలక తెలి. యున్నది భృసుబాధకు తొలగించుటవై న్నాటులూ: కిం చుటకీ: వేక్కుండు) ఉద్యోగులు పంపుడిరి. లక్షల కొలది ధనమును వీరుత్తరసా యపులక్షక్రింక పందివెల్లుచును బాంకురాఖిలక్షై నుమునుండి ముఖ్యమిధిమాపుకకు కల గాగియుములో కాటకులు లేకుం తెలియనచ్చినది. కూలిపంల సంపాదించు నిమిత్తము అనేకులు కూలీలు ఈ గాయముల వడ లుటచే కోట్లలలల చచ్చుచుండిరి. బాన్సుగు కాకా: కి జియూ, ముక్తిడఅను గాగియుములో నుండి ఆహారములేక ఇం పురు చనిపోయిట్లు తెలియనచ్చినది.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి నెల 0.8-0. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాస్

బందరు హిందూ హైస్కూలు

(వి. వెంకటస్వామి నాయుడుగారు.)

బందరు హిందూ హైస్కూలును గురించి మ.రా.రా. కేసులో వెంకటస్వామి నాయుడుగారు వ్రాసియున్న వ్యాసముఃఁ జదివి, వారివచన రచనకు చాల సంతసించితిని. ఆవిషయమునుండి వారికిఁగల కట్టుదల, శాంతిము, వ్యామైక దృష్టి, యంతయుఁ గొరియదండనకేకాని, వారు వ్రాసిన విషయముల సత్యమునకు, బైబిల్ దేవుని నమ్మకని తెలుపుట కంతయుఁ జొరబడుచున్నదను. పంతులుగారు "వాయుడు గారు తయారుచేయించిన, విషయము, రాంజీకంఠివానికి అన్నకు ఇత్యక ప్రాశస్త్యము, ఎక్కడను హిందూమతముగారికి తెలియవలచినట్లు కనబడదని" వ్రాసియుండిరి. పంతులుగారి విషయము నెక్కడైన బాగుగ విచారించి వ్యాసమార్గము నవలంబించి వ్రాసి, కెల్లరును సంతసించియే యుండును. కాని హిందూ హైస్కూలు చేరుక, నా ఎక్కడనైజు పుస్తకములవై ముద్రించ, నవజనోపగతు 29-1-14 వ తారీఖున ప్రధానోపాధ్యాయులకు వ్రాసికొని యుండుటయు, నాకు ప్రత్యుత్తరమేమియు నియ్యకండుటయు, పదంపటి కొన్ని మాసములకు నిమ్మటరాంజీగారి ఎక్కడనైజు పుస్తకములవై, హిందూ హైస్కూలు చేరుక సేను గాంతుటయు, రాంజీగారికి హిందూ మతము గా రినుమలిచిచ్చిర, యెల్లరును వేరొళ్ల పట్టుటయు, పంతులుగారికి ప్రార్థికా తెలియకాబోయి. పంతులుగారు ప్రధానోపాధ్యాయులు, రాంజీగారికి, ననుమతి యిచ్చిరను మాట మాత్రమే గ్రహించి, తదితర విషయముల నరయక, ప్రతికూలమున కట్లు లిఖించుట కేవల, మధుర్యము కాని చేరుకాదు.

ప్రధానోపాధ్యాయులు, ప్రారంభమున, ననుమతి కై వేడిన న వ్యాకాభంగమునఁ ద్రొసి రాంజీరావుగారికి-యేటి కనుమతి నిప్పించవలయును? ఇదివారి యందు గల ప్రేమయా? కరుణయా? కటాక్షమా? అభిమానమా? అభిమానమైనచో దీని నేమి భిమాన మందురు? నిమ్మట సేను హిందూ హైస్కూలు వాయాపటమును దీసికొని యప్పటి పెన్సిడెంటు గార్లన కీర్తికేసులగు, పురాణం వెంకటప్పయ్యపంతులు గారికి జూపి వారి యనుమతిని కేడితిని. వారును దురభిమానములు కాక సోమ్రుచే, నాకు వెంటనే యనుజ్ఞనిచ్చిరి. వారి సమ్మతిని పొంది నా కృపాముఃజఁ జనుమండగా ప్రస్తుతము కమిటీ మొదలుగారకు మ. రా. రా. కంఠకోణం కృష్ణమాచార్యులు గారు కనిపించిరి. వారిచో వాయాదంతమంతయును కర్ణించి తిని, వారును నిష్పక్షపాతచేతముగ లగుటచే నాయుద్యమ మున కంతయు సంతసించిరి.

ఇటునిమ్మట 1914 సం. సెప్టెంబరు నెలలో నేను నాయుద్యమము ప్రారంభములవై, హిందూ హైస్కూలు వాయా పటమును, ముద్రించి తిని. అప్పటి నుండియు సోదర భావమున నన్ను జూచి హిందూ హైస్కూలువై గల, మాతృ ప్రేమఁ కలంది, హైస్కూలు విద్యార్థులు నాకు వోడ్పడి, వివిధగా నాద్యనే ఎక్కడనైజు పుస్తకముఁ గొనుచుండిరి. అట్లు విద్యార్థులు నాద్యదేవిన ఎక్కడనైజు పుస్తకములవై నన్ను, భాయాపట ము వెంకటప్పయ్య, మాడకుండకురురా? ఆసంగతి హిందూమతముగారికి మాత్రము తెలియకుండె? తెలియక పోవుటకు ఆకాలమున టిప్పెస్కూలుకు వచ్చుట మానివైచి రా? లేక బాయరుకు ఎక్కడనైజుల నిమ్మటమానిరా? ఇంకొక విషయము. అదిగవల పుస్తకముల గొనియున్న వారెవరును, హిందూమతముగారి నోటివలన కానివలయు, తెచ్చియుండ లేరని చూచుచు నుండునెనిచ్చినాను. నిజముగ నీ వైవాక్య ము చూడకుండకురురా? విద్యార్థిగారి, పురుషుగా, విద్యార్థులు వేదాదేవి నిరంపరయ్యను, విలయన హైస్కూలు నుండి విద్యార్థులు సరస్వతి, కర్పా జానకిరామయ్య నాయుద్యమమును, వి. నారాయణగారును వారికి, 1 వ తరగతిలో నున్నవారు వారి సోదరభావము, నాద్య పురుషుల నుండి వారికి వైజు, ఎక్కడనైజు పుస్తకములు కొని

యున్నారు. అపొత్తముఁజూచి హిందూమతముగారు, ఇతరుల కద్ద గొన్న ఎక్కడనైజులు పనికీ రావనియు, తిరిగి రాంజీరావుగారి మెప్పులోనే, కొనవలయుననియు నెలవిచ్చిరట. కొలదికాలముక్రింద నీ యపొత్తమునందని నలంకరించి హైస్కూలును పావనము చేయుచున్న బ్రహ్మ శ్రీ కేదముర్తులై, వారణాసి నిరసింహము పంతులుగారును, శ్రీయత వరదాచార్యుల అయ్యవార్లంగారును, నాలకులు ఇతరవోట్ల గొని తెచ్చి, ఎక్కడనైజు పుస్తకముల చించి తమకుల స్వామిభక్తి కై కల్పించిరని మాడ, తెలియుచు న్నది. ఆ యాసంగతులన్నియు బందరుపురుషులందరి కద్ద ముల బడియుండ, తాకద్దముల జొరవంతుట, కట్ట! మా యరదృష్ట మునకొనవని యన్నది. స్కూలు తెరచిన కొన్ని దినములకు, హిందూమతముగారు తమ స్కూలులోను, తమకు సంబంధించిన వ్రాంచి స్కూళ్ళలోను, ఎక్కడనైజు పుస్తక ములు, రాంజీరావుగారి మెప్పులోనే కొనవలయునని యత్న రువు చేసిరి. నిమ్మట 1-7-15 వ, తారీఖున శ్రీ మహారాజా గారికి ఈవిషయము తెలియఁ దొ. గొంపలపిండము, తాగడ హిందూమతముగారికి వ్రాసికొన్న కలను పంపుకొన్నాను. వారు దాని కేమియు నుత్తరము నియ్యకండున పిరి 21-8-15 తారీఖున శ్రీ పెన్సిడెంటుగారి కద్దకు తెచ్చి అనుగగా, శ్రీ వారు" నేను నీ యర్జీ వై న అడ్డుకొని తెచ్చి టి గార గు జంధ్యల గొని వాధ కాత్రి గారికి బంపించియు, వారేమి చేసిరియు నాకు తెలియకయు నాకు నాకు నెలవిచ్చిరి. కేకటరిగారు, శ్రీ పెన్సిడెంటుగారు వ్రాసిన యత్తరపురుషుల కేమి కారణము చతుకురే గ్రహించగలరు.

దీని గురించి యంత వ్యవహారము జరిగియుండగా పం తులుగారు అన్ని విషయముల విచారించి వ్రాసికట్టు, చెప్పి యుండిరి. పంతులుగారు ప్రతికూలన సత్యములు వ్రాయుట తగదనిరి. సత్యవాదియగు పంతులుగారే, సత్యరచన చేయ ప్రా త్సహపరుమయి, సంగతిసందర్భముల బాగుగ విచారించనపు డుపామాస్య జనుల సంగతి చేరుకజెప్పనే? కక్కిన విషయ ములు నాకు సంబంధించినవావు గనుక చేసెదనా గారే జవాబు నియ్యవలసియుండురు. నిజ మాడిన నిపురము.

శ్రీ విశాఖరమురాజుగారి దానములు.
కాకినాడ కలకాల రు 2,00,000, విశాఖరము హైస్కూలు రు 10,000, వీరేశలింగం హైస్కూలు 20,000, కలకత్తా బ్రహ్మచారికా పాఠశాల 10,000 బ్రహ్మపూజ చరిత్ర ప్రకటనము 10,000, బ్రహ్మదర్శన ప్రకటనము 10,000, వాల్మీకిరామాయణప్రకటనము 3,000, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సంఘము 10,000, జ్ఞానచంద్రికామండలి 10,000, ఆంధ్రభాషా పరిషత్తు 30,000, జగ్మనీలో భారత ప్రకటనము 1000, బందరు ప్రార్థనమండలి 1000, కాకినాడ విశాఖరము బ్రహ్మచారిములు 20,000, రావులపిండి బ్రహ్మచారిము 10,000, కొప్పురపుకవులు 10,000, తమిళకాత్రి సుబ్బారాయకాత్రి గారు 10,000, వెంకట రామకృష్ణకవులు 10,000 అదిపూడి సోమనాథ రావు గారు 3,000, శ్రీనతి కమలాకరు 1000, శేరంబి చంద్రమిత్ర 10,000, విశాఖరం భూమిఅప్పతి 10,000, చెన్నపురి జయహింసానివారణ సంఘము 10,000, ఎడ్వర్డు స్పార్లకకర్ణి 10,000, కాకినాడ అచార కరణాలము 10,000, వెంకటాచల ఆచార్యము 10,000, పూనా విలంతు కరణాలము 10,000, కాకినాడ అన్నదానసమా జము 10,000, బులును నూరయ్యగారు 10,000, కూడి నరసింహముగారు 10,000, తిక్కభూషణుని గీతోపవాస ములు 1000, చలకపల్లి లక్ష్మీనరసింహముగారు 10,000, ఆంధ్రప్రతిక 10,000, కలకత్తా సీటీకాలేజి 30,000, దక్షిణాఫ్రికానిది 10,000, గోకేస్వామికనిది 10,000, శంకరకాత్రి (విద్యార్థి కేతనము వి. ఎమ్ ఎస్.) 10,000, టి. సత్యనారాయణ (విద్యార్థి కేతనము) 10,000, కవుత వరం పాఠశాల 1000, వేటపాలెం పాఠశాల 1000, విశాఖ పట్టణం రాత్రిపాఠశాలలు 10,000, వి. రామకృష్ణరావు గారు ఎమ్.ఎ. చతురుటకు 10,000, విశ్వబ్రాహ్మణసభ 1000, యధ్దకర్ణి 10,000, (నెల నెలకు) 10,000 టి. సత్యనారాయణ (విద్యార్థి కేతనము) 10,000, వి. సత్య నారాయణ (విద్యార్థి కేతనము) 10,000, క. సాంబశివరావు గారు (అమెరికాలో చతురుటకు) 10,000, టి. రాజగోపాల రావుగారు (అమెరికాలో చతురుటకు) 10,000, అతిమాతృ వ్యాధి వేదోధము 10,000. (కృష్ణావతికం.)

బందరు దసరాకుస్తీలు

దసరాకుస్తీలు. కార్యదర్శిగారు ఆరు కోనేటిరామాయ రావు పంతులుగారు పంపిన వ్యాసముప్రకటన పత్రికలు మాకుచేరినవి. అందు మాకుగల కొన్ని సందియములను శ్రీచంతు లుగారు తీర్చుకలందులకు కొరుచున్నాము.

- 1 తమ ప్రకటనలో నుదాహరింపబడిన కుస్తీసరకను మొదలగు ఆటల కార్యక్రమము కేమి?
2. ప్రతిదర్భాస్తుదానముకు రు 1 రునును కోరియుం టిరి. దర్భాస్తుదాన బందరుకును కుస్తీకట్టుటకు అకాశము నిత్తురా? అట్లకాశము నీనునియెడల వారికనుము నూపాయ తిరిగి యియ్యబడునా? పరదర్భాస్తుదానము మామవారలకు టికట్టు కలనా? అట్లున్నచో దర్భాస్తుదానమునూ టికట్టు కొన వలెనా? ఈదర్భాస్తుదానము మామటకు దూరకేములనుండి వచ్చిన కస్తాము వారి కప్పులుగూడ టికట్టు కొనవలెనా?
3. ఆంధ్రదేశమునలి గొప్పకస్తాదుకు రు 116 లు బహుమాన మియ్యబడునని ప్రకటించి యుంటిరి. గొప్పకస్తా దును ఎన్నడలయ కొన్నాగా? నిర్ణయించదలచు కొన్నారా? ఆనియెడ్డకులమిద? మిగిలిన యిదివరకే కస్తాదులు నిర్ణయింప బడియుండినయెడల వారికే?
- (4) ఓడినవారికి మిక్కిలి తక్కువబహుమతి యెంత యియ్యబడును?
- (5) కుస్తీలకు దాక్కు అచటలరావునాయుడు గారు మధ్యకర్తగానుండి యేర్పరిచిన తీరుమానమును పంపూర మయినదిగా నెంచబడునని వ్రాసియుంటిరి. శ్రీ దాక్కుగారు యిదివరలో కుస్తీ విద్యకుండు ప్రవీణులని యెంచబడిన వారి లోని వారెవరి? అందుకు నిదర్శనములున్నచో? కుస్తీవిద్యలో తగినంత ప్రణాళి లేకయెడల పంపూర సమయమున వివాద ములు తటస్థించినయెడల మల్ల విద్యా కాత్రి సమృద్ధిమైన సమాధానములను జెప్పి యెప్పిందుట కప్రత్యేకముగానుండును.
- (6) ఈ కుస్తీ పట్టుటకు నుమారు 50 జతల వారు వచ్చిరి పక్షమున వీరలందరకు ఎన్ని దినములలో కుస్తీ పట్టించ గలరు? ఈ వచ్చినవారు ఎప్పటినుండి యెంతకాలమువరకు తమ కస్తోభకత్త భిర్యుమిదనే యుండవలెక?
- (7) ఈకుస్తీపట్టుటకు వచ్చినవారిలో ఒకరు కనకగా 10 కుస్తీలను కట్టి జయమునన వారి విద్యారహస్యములను 11-వ వాడును మిగత శిర్డీలవాడును సులభముగా గ్రహించి మొదటివానిని జయింప చలకనగా సమర్థులగుటకు మీన్నది. ఇందునుగురించి యేమి చేయవలసింది?

ఈవైసందియములు సాధారణముగా ప్రతి వస్తాదనకు ను తోచగలవు. కాన దయచేసి సమాధానములను పత్రికా ముఖమున వెలుపరార్చింతులు. కుస్తీలు పట్టునపుడు జయోప జయంబుల నిర్ణయించుటకు మన ఆంధ్రదేశమున పేరుగొన్ని కస్తాదులను కొందరను ఆహ్వానము చేసి పంచాయితీదారులను గా నేర్పరిచినచో యుక్తముగా నుండునని మామభిప్రాయము. వస్తాద్ పిన్నంరాజు వెంకటరమణయ్య, యేలూరు.

పరాసువారి ప్రకటనము.
బందరు సెప్టెంబరు 20:- పే.న. ఫిరంగులతీవరతో కాల్యబనుచున్నది. మర ఫిరంగులనుండి గుండ్లు వెలవకు చున్నవి.
అర్రాసు, చాంపాగ్ని జిల్లాలలో జర్మనివారి అధా వడి అధికముగనున్నది. ఫ్రెంచివారి కెడ్డ ఫింగులు చాంపా గ్నిలో జర్మనివారి తీవ్రతను ప్రకటింపిరి. జర్మనివారి సర ఘా ఏర్పాటులకు ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులు వెక్కువోట్ల ఆ టంకములు కలిగించినవి. పెర్లనవద్దకున్న జర్మనివారి మందు గుండు సానుగి నిజము ఫ్రెంచివారు ధ్వంసమొందిరి. లూరెమునులోనున్న జర్మనివారి యధ్ద పరికర స్థానిములగూడ ఫ్రెంచివారు నాశనమొందిరి.
ఇటలీవారి ప్రకటనము.
బందరు, సెప్టెంబరు 20:- ఇటలీరంగమున పోరు ఇటలీవారి కనుకూలముగనున్నది. ఆరీయోలో గొప్పనేను తలపడినవి. 8 గంటలనేపు పోరుజరిగినది. పుట్టుట ఇటలీవారు తమివేసిరి. మరియొకసారి గూడ వాకోడింపబడి. ప్రిజ్జో ప్రింతు న వి జ య ము క లు గ త ద ను నాగ్రికాయన అప్రియావారు నెబ్బోకావరు నెబ్బోలమిద దహ్యగోళముఁచేసి కాల్చివేసిరి. ఇటలీ వారొట్టికొన్నాను తగులబెట్టిరి.

THE GREAT WAR.

Invasion of Serbia Not Possible.

GERMAN DEFENCES ON BELGIAN COAST BOMBARDED.

German Crown Prince: Is he Living or Dead?

A GERMAN SUBMARINE TORPEDOED.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Lord Selbourne on the Future Outlook.

LONDON, September 20. Lord Selbourne, speaking at Norwich, said the future outlook was more anxious for Germany than for us.

Compulsory Service.

He warned his hearers against believing press statements on the subject of compulsory service. There was no idea of legislation with a view to industrial compulsion. His Lordship said that Lord Kitchener had decided that skilled labourers on farms should be placed on the same footing as munition workers.

Indian Gold.

A Wise Decision.

LONDON, September 20. The "Times" commenting on the arrangement by which two million sterling of gold held in India is being placed at the disposal of the Secretary of State says that this decision to avoid the cost and risk of shipping gold under war conditions will be generally approved.

FRANCE.

A Paris Statement.

LONDON, September 20. PARIS.—There is a continuous bombardment of great intensity now intermingled with lively fusillades of machine-gun fire.

The communique says that the Germans are showing special activity in Arras and Champagne districts but French heavy guns in Champagne have silenced the German howitzers.

The French batteries at various points have hampered the German supply arrangements and have blown up the ammunition store at Perthes. They have also been particularly destructive of the enemy's works in Lorraine.

A Paris Communique.

LONDON, September 20. The Paris communique says:—Our heavy artillery co-operated with the British fleet in bombarding the German defences on the Belgian coast.

The enemy's fire in Artois slackened while our artillery continues the bombardment of the enemy's works and batteries. We retained our bridgehead at Saigneul on Aisne Marne canal against three German attacks. Our fire aimed at the destruction of the enemy defences on the heights of the Meuse and in Lorraine and Vosges was particularly effective.

RUSSIA.

The Russian Political Situation.

Patriotic Attitude of All Parties.

LONDON, September 20. The political situation in Russia is very obscure, but the fact emerging above everything is the patriotic restraint of all parties in the Duma, which is shown by its calm behaviour, fully conscious of the great responsibilities conferred on it by the country and worthily upholding them. It is stated that the prorogation was the result of the recommendation of M. Goremykin, the Premier. It was opposed by the rest of the Cabinet. At the same time nobody questions his patriotic motives. He apparently considered that the Duma had completed its task and the prorogation of the session would merely give an opportunity of pressing political developments which he considered inopportune. The view of the others was that a continued session would be in the best interests of the successful conduct of the war.

A Russian Bulletin.

LONDON, September 20. PETROGRAD.—The Russian communique does not mention the fall of Vilna. It says that the Russians are stubbornly resisting west and north-west of Dvinsk, but westward of Dvinsk a hurricane of fire destroyed our trenches and the occupants were driven back. Attempts of the enemy's cavalry to cross the Dvinskist south-east of Dvinsk were repulsed, and the enemy's attempt to seize the Molodetchno junction, eastward of Vilna, was repulsed. Numerous attacks in the Lida district southward of Vilna were also repulsed. Our artillery destroyed a bridge of boats over the river Shara north of Sloni and captured a force on the right bank. But also attacked the force which crossed southward of Sloni, inflicting considerable losses. Attacks were also repulsed on the Oginski canal northward of Pinsk. The communique continues:—The Russians are still fighting victoriously in the southern theatre and have succeeded in turning the fortified enemy position in the southern half of the Pripiet swamps, where the enemy were instantly dislodged and fled. The

Russians are attacking along the river Stry to the region of Dubno. The retreating Germans attempted to destroy an important bridge over the river, but so hot was the Russian pursuit that they were able to extinguish the flames. Russian attacks in many places resulted in taking prisoners. Local battle on the Sereth front continues. The most notable feature of them has been the destructive work of Russian machine guns and the wonderful charge by Russian cavalry in which they captured entrenchments, machine guns and prisoners with insignificant losses.

SERBIA.

No Enemy Army on the Danube.

Servia Fully Prepared.

LONDON, September 20. PARIS.—The Serbian Premier M. Pasitch, interviewed by the correspondent of the "Petit Parisien" at Nish, said that the reports of French aviators show that hitherto no enemy army has massed on the Danube. In any case the Serbian army is now reorganised and plentifully supplied with munitions. "It would take more than 450,000 men to attempt to break through and establish connection with the Turks, and," asked the Premier, "can Germany now spare so many?"

GERMANY.

The German Crown Prince.

Dead or Alive.

COLOMBO, September 19. A cablegram in the Australian papers states that the French Patriotic Association has issued a declaration that the German Crown Prince was killed by a German bullet last autumn, but faked photographs were published subsequently, and he was officially resurrected. The Association suggests that aviators should drop leaflets urging the Germans to demand to see the Crown Prince.

A German Submarine Torpedoed.

LONDON, September 20. The Norwegian fishermen who have arrived at Stavanger state that a German submarine was torpedoed off the Gulf of Stavanger and sunk all perishing.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Railway Traffic Superintendence.

Appointments of Assistants.

SIMLA, September 20. A very large number of applications have been sent in for the four appointments of Assistant Traffic Superintendents advertised by the Railway Board, and it is understood that selections will now be made from amongst the more promising.

Russian Red Cross Society.

Endowment of Beds for Indian Soldiers.

SIMLA, September 20. The Russian Red Cross Society has acknowledged with deep gratitude through the Imperial Russian Consul at Simla, a cheque for Rs. 15,000, recently received from the Indian Council of the St. John Ambulance Association. The Russian Red Cross Society has endowed two beds for Indian soldiers in the hospital at Harrogate in England which has been founded by Her Imperial Highness the Grand Duchess Maria Georgievna.

Imperial Council.

SIMLA, September 20. His Excellency the Viceroy will address the meeting of the Imperial Legislative Council on the 22nd. There will be also about 30 questions in all.

The Railway Conference.

SIMLA, September 20. The Railway Conference began this morning. Mr. Cowie presided. The President and Members of the Railway Board were present and among the Members are the Thakore Sahab of Gondal and the Thakore of Morvi.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

Reorganisation of Calcutta Police.

CALCUTTA, September 20. A scheme is reported to be under consideration for the complete reorganisation of Calcutta Police so far as police stations are concerned. At present there are 18 thanas in the City excluding the Fort Police and 14 in the suburbs. The proposal is to amalgamate certain thanas and have only 10 in the city and an equal number in the suburbs so that instead of having in City and suburbs a total of 32 police stations there will be only 20. Each police station will be in charge of an Inspector who will be assisted by 4 or 5 Sub-Inspectors each or 4 divisions will as at present be in charge of a Deputy Commissioner who will have as his lieutenant an Assistant Deputy Commissioner.

Death of a Lady from Burns.

CALCUTTA, September 20. The Coroner to-day held an inquest touching the death of a respectable Hindu lady named Tulsi Mangari Bansi at No 10 St. James Square on the 15th August last. She was found terribly burnt and was removed to the Hospital. It was said that she told her relatives that her husband burnt her in consequence of a quarrel between her and her husband. The Jury returned verdict that death was due to burns and that there was no evidence as to how it was caused.

The Bengal Volunteer Ambulance Corps.

CALCUTTA, September 21. The Bengal Volunteer Ambulance Corps now on active service in Mesopotamia is doing excellent work. Major General Townshend C.B., D.S.O., commanding Sixth Division, visited the Bengal Stationary Hospital on August 31st and expressed himself as highly pleased with the work being performed and arrangements made for the treatment of patients. The health of corps is on the whole very good, only a few cases of trivial illness having occurred.

Trial of Mrinmoy Das Gupta.

CALCUTTA, September 20. The trial of Mrinmoy Das Gupta, second year student of Shibpur Engineering College, who was arrested at Howrah railway station on Sunday before last on alleged charge of possessing 926 rounds of 300 bore Mauser revolver cartridges being part of stolen property of Messrs Rodda and Company, commenced to-day before Deputy Magistrate of Howrah. The accused was charged under Sections 19 F of the Arms Act and 11 of the Penal Code. Sergeant Papul of the Government Railway Police was the first witness examined. He said that on the morning of the 13th instant on the arrival of 18 Down E. I. R. train he saw the accused with a bundle under his left arm. Witness suspected him and asked the constable to detain the accused. The constable could not understand as to who the witness actually pointed out and could not arrest him. Subsequently the constable told the accused that witness wanted him. Accused then dropped the bundle and ran away but was afterwards arrested. When the accused was arrested and was brought back the witness found the bundle at the same spot where it was thrown away. Guard Sharp accompanied the witness when the accused was arrested. Guard Sharp then gave corroborative evidence. The accused made a statement in which he said that he was a native of Bogra and his father was a retired Police Inspector, that he had no cartridges with him, that he was arrested while on his way to Lillooh, that he was not aware why he was arrested, that he was carrying no bundle with him and that after being arrested he was taken to a place where the bundle was lying in which it was said cartridges were found. The hearing was adjourned till the 24th instant.

Relief Operations in East Bengal.

CALCUTTA, September 20. Messages which reached Calcutta to-day from Comilla state that the flood water is still at a standstill. A member of the Indian Civil Service has been drafted there for relief work in conjunction with the sub-divisional officer of Brahmanbaria. Several Sub-Deputy Collectors and Kanungoes have also been specially deputed for relief operation. They will distribute agricultural loans to the extent of several lakhs. Failure of scarcity is reported from the villages to south-west of Bankura up to the border of Manbhoom. That people are not dying by scores, writes the Correspondent, is due to the fact that a large number of labourers have left the districts in search of work. A death from starvation is reported from the village of Jirada in Jodhpur thanah and also another from Muktdi in the same thanah.

Northern Circars Life Assurance Company.

Discussion in Calcutta High Court.

CALCUTTA, September 21. At the High Court yesterday before Justice Greaves Counsel applied in the matter of Northern Circars Life Assurance Company Limited on behalf of the liquidator for a supervision order. The Counsel said that this was practically an application by the Company. At a meeting of the creditors held recently it was resolved that the Company should be wound up and that the liquidator be authorised to take this application. Counsel said that the assets of the Company were two and half lakhs while its liabilities amounted to as far as Rs. 20 lakhs. His Lordship said that the Court had received a bundle of letters from policy holders. Counsel replied that the liquidator had received similar letters. The Judge then asked as to who was the liquidator. Counsel replied that Mr. Palmer, who was Government Inspector of Companies was the liquidator. The Judge further asked Counsel if Mr. Palmer was an independent person and not a mere nominee of the Company. Counsel replied in the affirmative. In view of the fact that the creditors of the company were dispersed all over India, His Lordship asked if it was properly represented. Counsel in reply said that it was properly represented.

TELEGRAMS.

sed but with regard to one paper namely the "Bombay Gazette" no information had yet been received. In this connection Counsel told His Lordship that there was no opposition to this application. His Lordship made the supervision order subject to the Counsel's producing an affidavit showing that the advertisement in "Bombay Gazette" was inserted.

'Liberty' Leaflets.

CALCUTTA, September 21. The "Liberty" leaflets were found posted the other day on various places at Rajshahi. Many residents of the town also received those leaflets by post. Vigorous police enquiry is going on.

Causely in Court Again.

CALCUTTA, September 21. Yesterday at the Kyd Street Police Court P. L. Causely was prosecuted under Section 22 of Arms Act. The accused was sentenced by the same Magistrate, a few days ago to two years rigorous imprisonment on charge of forgery in respect of the names and addresses, while purchasing some revolvers from different gunmakers of Calcutta. The Prosecution asked for adjournment. The case was adjourned.

UNITED PROVINCES.

Lucknow News.

Relief Fund.

LUCKNOW, September 20. The Lucknow Relief Fund has reached Rs. 5,300.

Fresh Rain.

Fresh rain has commenced this afternoon. The total is now 70 inches, which is a record for Lucknow, and twice the normal rainfall.

Mesopotamia.

A Future Big Mission Field.

LUCKNOW, September 20. The Rev. R. M. Kirwan, who is back from the front, preaching at Christ Church, expressed the hope that when the operations in Mesopotamia were completed it would become a big mission field. He referred to the service held at Christmas on the site of the Garden of Eden, at which the Viceroy was present, and to the remains of the ancient Biblical period to be found in Mesopotamia.

The Benares Conspiracy Case.

Twelve Arrests Made.

BENARES, September 20. Bimal Chandra Mukerji B. A., a fifth-year student of Allahabad was arrested by the Police on Saturday. So far there are only 33 accused in the Benares Conspiracy case and about 12 arrests. The names of some of the accused are Sachindranath Sanyal, Tulsi Choudhury, Maitra, Kacindranath Sanyal, Kalipada Mukerji, Surendranath Mukerji, Jitendranath Sanyal, Jannadas of Delhi, Mandat a Gujarati and Rashbihari Bose who has been absconding for a long time. The first named is also an accused in the Supplementary Lahore Conspiracy Case and is alleged to be the principal figure in this case. It is also reported that 3 of the accused have turned approvers. The police have prosecuted the accused under sections 121, 121A, 122, 123, 124A, and 131. It is not at all certain if the trial will commence on the 23rd inst., as announced before. The trial will take place in the Central Jail where the P.W.D. are busy converting a barrack into a special court. It is not likely to be ready for another 4 or 5 days and so the hearing may be postponed for a few days more. It is not at all unlikely that a special tribunal or a special magistrate may be appointed to try this case.

Rain in Kashi.

BENARES, September 20. It has been raining here off and on since Tuesday last. But since yesterday evening there has been a steady unceasing and heavy downpour. More rain is expected. Agricultural classes would welcome a break now.

PUNJAB.

Earthquake at Srinagar.

SRINAGAR, September 20. A considerable earthquake occurred here at six this morning lasting about ten seconds.

Licenses for Pleaders Examination.

A Protest from Successful Candidates.

LAHORE, September 20. A meeting of gentlemen who passed the L. L. B. examination this year but who according to the rule of the Chief Court are not considered eligible to get license for pleaders on the score of their not happening to come within the first thirty on the pass list was held on Sunday morning in Gol Bag, Lahore, to submit a representation to have their restrictive rule abolished. The meeting mainly consisted of those successful candidates who have been practising as Mukhtars for the last 2 or 3 years and who are handicapped by the rule in raising their professional status in the pass list of the L. L. B. examination. There were 19 successful Mukhtar students in addition to 10 others of 29 in all who did not come within 30. A sub-committee was formed and it was resolved to raise Rs. 5 as subscription from every member for the necessary expenses. It was decided that all members be requested to state the grounds to be incorporated in the representation to be submitted to the Honourable Judges of the Chief Court.

TELEGRAMS.

Education in Kashmir.

LAHORE, September 20. The Official Report of the Conference of Educational Officers of the Kashmir State that was held on the 8th and 9th September has been issued. The Kashmir Minister of Education explained in his speech that rapid strides had been made in education during the last 8 years. The expansion of education had gone up at very rapid pace. Great impetus has been given to the spread of female education. The pay of teachers has been raised and buildings have been provided where accommodation was urgently needed. But it has been the Maharajah Sahib's ardent desire as His Highness himself states in one of his letters to his Minister, that the benefits of primary education should be brought within the reach of all boys in the State with a view to equip them with necessary qualifications to become good citizens, good artists, good traders, good agriculturists and good servants of State. A number of useful resolutions have been passed including the appointment of a Sub-Committee to draw up a scheme of studies for rural schools providing for medical inspection of students in larger towns and in the mofussil, reducing school hours in summer months and appointing a Sub-committee for the preparation of a complete scheme of studies for girls Schools. One resolution commends the ideal of one teacher for every 30 students in infant classes and of 40 students in other classes, providing at the same time that larger numbers may continue and admission to classes be not refused.

A German under Custody.

LAHORE, September 20. One Goldschman of German nationality is charged with having applied to the Assistant Commissioner, Lahore on the 31st ultimo under the name of Jones for admission to a poor house. Subsequently the police appear to have discovered that the man was a runaway German of the name of Goldschman who was wanted by the Police. The man is now in police custody and will be tried by the Assistant Commissioner on the 30th instant.

BURMA.

Provincial Finances of Burma.

Re-adjustment of Existing Arrangements.

SIMLA, September 20. A Press communique says:—As explained in paragraph 72 of Sir William Meyer's speech in introducing the financial statement for 1915-16, the state of the provincial finances of Burma has for some time past been engaging the attention of the Government of India. It was found on a careful examination of the data on which the existing financial settlement with Burma was concluded, that the method adopted was not so favourable to the Local Government as was the case in the provincial settlements concluded about the same time with other provinces. The expectations in regard to the growth of revenue had also not been completely fulfilled, and, in view of the special necessity in Burma for the steady development of communications, it was considered desirable to effect some readjustment of the existing arrangements. As a step towards this end the Government of India, as explained by Sir William Meyer, have permanently augmented the resources of the province by an additional recurring grant of £100,000 (one hundred thousand pounds) a year, this amount being first given in 1914-15 and continuing permanently from 1915-16 onward. In addition it has now been decided, with the approval of the Secretary of State, to guarantee to the province a minimum aggregate of revenue advancing by £53,000 (fifty-three thousand pounds) a year until 1923-24. This guarantee will not become operative until the conclusion of the war, but the total revenue guaranteed to the province under these terms will then be fixed at the amount which would have been attained had the guarantee been in effect from the commencement of the existing provincial settlement in April 1914.

BOMBAY.

Threatened Famine in Gujerat.

Government and Baroda State Alive to the Situation.

BOMBAY, September 20. The "Advocate of India" writes as follows regarding the situation in Gujerat:—The monsoon has practically failed in the greater part of Gujerat and Kathiawar, where the weather conditions now prevailing hold forth no hopes of any improvement. The situation is beginning to be acute, and these fertile provinces of the Presidency are again threatened with famine. Some parts had good rain no doubt, particularly the southern district of Gujerat, but this being a rice-growing district the failure of rain in the latter part of the season has done considerable harm to this crop also. But the situation in other parts, and most particularly Ahmedabad and Panch Mahal districts, is not so serious. In the district of Kaira and in the State of Cambay, as also in several districts in the Gaekwar's territory, famine of a dreadful nature is imminent. The populace will most probably be supplied with food stuffs by Government and by private philanthropy, but the thing that is most dreaded is a water famine. Tanks and wells are everywhere empty, and even though this is only the lag end of the monsoon, a water famine has already begun. Another thing causing anxiety is want of fodder. Cattle are already starving in Gujerat and Kathiawar and are being driven away into jungles or sold cheap, at the weekly market at Ahmedabad. The large number of cattle brought for sale and the prices they realized were in themselves the best evidence of the critical situation that has arisen. A large number of cattle are also arriving in Bombay. No less than five hundred heads of cattle, mostly bullocks, are arriving everyday in Bombay from those famine-threatened areas since the last four or five days, and the exodus of Kathiawarees has already begun which threatens Bombay with an increased number of beggars. The Government is alive to the situation, and orders have already been issued to collect

TELEGRAMS.

information as regards relief required to be given in each district and taluka, and the Native States are also alive to their responsibilities can be seen from the fact that Baroda State has already opened a famine Department and set apart Rs. 3 lakhs for immediate relief.

Indian Labour Indenture Question.

A Mission to Fiji Islands.

BOMBAY, September 20. Messrs. F. C. Andrews and W. W. Pearson, who are sailing this week for Colombo and thence to Australia and Fiji Islands to study the Indian Indenture question, arrived here this morning. They leave for Ahmedabad to-night, where they will visit the new institution called Satya Griha Ashram, recently started by Mr. M. K. Gandhi for the training of workers on a spiritual basis for the service of the country. Mr. Gandhi has come down to Bombay to meet them.

Rat Extermination.

A Bombay Experiment.

BOMBAY, September 20. Last year, the Government of Bombay had initiated an experiment in the eradication of plague by rat extermination in some selected villages, and the experiment was undertaken for a period of one year in Poona, Ahmednagar, Satara and Sholapur Districts. The experiment is now reported to have reached an interesting and important stage, and the Government have accordingly sanctioned its continuance for another year.

Bombay Cloth and Yarn Market.

Millowners Meeting.

BOMBAY, September 20. The adjourned meeting of the Committee of Bombay Millowners, called to discuss on the best means to cope with the present situation in the cloth and yarn market, was held this afternoon. The proposal before the Committee was to work short time or to reduce the number of looms. During last week there has been some improvement in the cloth market and some inquiry for cloth. This has altered the situation somewhat from the standpoint of the Committee. It was necessary to secure a majority of two thirds in favour of the short time proposal to secure a decision, but as the voting did not give a two-third majority no decision was arrived at and for the present the proposal has dropped.

Foras Road Assault Case.

BOMBAY, September 20. The Chief Presidency Magistrate this afternoon delivered judgment in what is known as the Foras Road assault case in which one Allarakia and another was charged with assaulting one Baonu Gomi and in which certain allegations were made by the defence against Birsa Sahoo Sureman Bassam Mitha to the effect that the case was got by him out of a private grudge. The Magistrate believing "andi" set up by the defence acquitted the accused.

A Committee to Send Xmas Presents to Italians.

BOMBAY, September 20. An influential committee of Italian Ladies has been formed in Bombay with a view to collect funds for the purpose of sending bumper Xmas presents to the brave Italian troops fighting for their country. All contributions to be addressed to Committee c/o Royal Italian Consulate, Bombay.

Share Market.

BOMBAY, September 20. To-day shares remained firm in the earlier part of the day owing to the demand of cloth and yarn in local and up country markets. Advance in the prices of cotton has caused effect on the cloth market. Bear operations tried their best to check the advance but later on reports of rain in Ahmedabad gave courage to bull operators and the market closed firm. In m'l shares for October delivery Davids closed at 935, Swadeshi 1,305, Nagpur 1,795. Tata steel iron shares remained at 106 and deferred 206. 3 1/2 per cent Government paper stood at 88 to 88 1/4.

Distress in Guzerat.

Rs 30,000 Subscribed.

BOMBAY, September 20. The meeting of the leading millowners and citizens was held at Ahmedabad this evening at Sir Chendbhoys bungalow to consider what steps should be taken to relieve distress from the impending famine. It was resolved to open a fund for the purpose and a Committee was appointed. About Rs. 30,000 was subscribed. It was further decided to call a public meeting in October.

Ayurvedic Hospital in Poona.

Government Sanction its Continuance.

POONA, September 20. As a result of the representation submitted by Mr. Hari Narayan Apte against the Government order asking the Poona City Municipality to abolish its Ayurvedic Hospital, Government have, it is understood, decided to allow the Municipality to continue the dispensary which is used by a large number of people in the city. This Government's action appears to tend to support the general idea that a proposal brought before them in due form for the necessary modification of the Medical Registration Act will receive sympathetic consideration at their hands.

TELEGRAMS.

Civil Hospitals in Bombay Presidency.

BOMBAY, September 21. The annual report on civil hospitals and dispensaries under the Government of Bombay for the year 1914 shows that the total number of the institutions open on the 31st December of 1914 was 760 against 742 on the 31st December of 1913. The number of State and state-aided institutions rose from 371 to 379.

The Dacca College Anniversary Celebration.

POONA, September 21. The students of the Deccan College celebrate the 47th Anniversary of the college on the 4th October on which occasion His Excellency Lord Willingdon has consented to deliver to them an important address.

One Anna Damages.

Awarded to a Naturalised German Firm.

BOMBAY, September 20. At the High-Court Mr. Justice Beaman disposed of an interesting suit in which Karl Ettlinger and another firm of naturalised Germans claimed from Bhagvandas and Co. Rs. 7937 as damages sustained by them by the defendant's breach of contract of the affreightment made on July 24, 1914 to provide freight for the shipment of 1000 tons of manganese ore from Bombay to Antwerp.

His Lordship in delivering his judgment said that the plain truth was as the Court had remarked before plaintiffs were advised they were right and by bringing this suit would probably obtain considerable sum as damages but to do that they must show they really suffered damages and they must give the Court the local market rate by which the court could estimate those damages. Failing to do it was obvious that the onus being upon them the Court could only come to the conclusion they had sustained no damages at all and that too was the plain truth. They had insisted upon their legal pound of flesh and they had had it but they could not have one drop of blood by way of damages. Defendants insist that Court should not go one inch beyond it. The result was that the plaintiffs had succeeded technically and the Court had to make a decree in their favour but taking into consideration all the facts of the case the Court awarded them one anna damages.

EAST BENCAL.

The Barisal Special Tribunal.

BARISAL, September 20. Khan Bahadur Maulvi Hemaituddin Ahmed, pleader, Barisal, has been appointed a Commissioner of the Special Tribunal in the place of Mr. Liddell, acting for Mr. B. C. Mitra.

The Katalatalai Case.

BARISAL, September 20. The Special Commissioners also delivered judgment in what is known as Katalatalai dagoity case. In this case Karamat Ali Aminuddin and Nabab Ali were charged with committing dagoity in the house of a woman in the course of which one woman was killed. The first two accused have been sentenced to 10 years' transportation each. The third accused has been sentenced to 5 years' rigorous imprisonment with a fine of Rs. 100, if realised to be given to the complainant.

MYSORE.

Stoppage of the "Daily Post".

BANGALORE, September 20. The following notice is issued this evening over the signature of Miss A. E. Dawson as Manager of the "Daily Post":—The Hon'ble Resident having ordered the stoppage of the "Daily Post." It is suspended till further orders. If the paper is not resumed, those who have paid subscriptions in advance will have them returned after the 1st October.

SOUTH INDIA.

Coonoor Aeroplanes Fund.

COONOOR, September 20. Mrs. Cornwall, wife of Major J. W. Cornwall, Director of the Pasteur Institute, has been collecting money for the Overseas Club for the purchase of aeroplanes for presentation to the Royal Flying Corps. In a letter Lord Kitchener approves heartily of the proposal of the Overseas Club and hopes that each part of the Empire will present an aeroplane. From Hongkong a sum of £4,500 was collected which enabled the purchase of six aeroplanes. Local residents have cordially responded to the appeal and a sum of Rs. 1,000 has been collected.

Funds for the Ladies Depot.

A Fair to be Organised.

OOTACAMUND, September 21. Her Excellency Lady Pentland asks us to announce that in order to raise funds to carry on the work of the Ladies Depot of the Madras War Fund a Ladies Depot Fair will be held in Madras on the 26th and 27th of November. The following ladies and club centres have under taken to form a committee under the presidency of Her Excellency and to organise stalls. Lady Wallis Mrs. Spender and Ladies of Madras Club to general clubs. Mrs. Whitehead painting, drawings and photographs. Mrs. Cardew cakes and confectionery. Lady Fraser and Mrs. Gordon-Fraser general stall. Mrs. Bannerman and Mrs. Corker hospital comforts for sick and wounded. Mrs. Phayre and Mrs. Humphreys Christmas and other gifts for the troops. Mrs. Parker, Mrs. Thonger and Ladies of the Garden Club toy and doll stall. Mrs. Richmond and ladies of the Anglo-Indian Association flowers garden produce and preserves. Mrs. Madely, Mrs. Tiruvankatachiar and ladies of the Recreation Club Indian wares.

TELEGRAMS.

Rainfall.

SIMLA, September 20. The Ali-India weather report indicates an increase of rainfall in north-east India and a decrease in the south of the Peninsula. No rain is reported from north-west India and Rajputana. The principal amounts are:—Dinaipur, Bogra, Bengras, 3 inches; Darjeeling 3; Ranchi, Belgaum 1 1/2 each; Patna, Jubbulpore, Kodaikanal 1 each. Extension westwards. Rainfall in the United Provinces and into north-west India is forecasted.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

Latest Italian Communiqué.

LONDON, September 21. Fighting on the Italian front continues steadily in favour of the Italians.

The communiqué says an important success was scored at Arsiero where large enemy forces attacked but were repulsed after four hours very hot fighting. A second attack was likewise repulsed. Being angered at the lack of success in the Piizzo Basin the Austrians bombarded Cezsoca Bror and Flezzo with incendiary shells reducing the places to ashes. The Italians replied and caused an enormous conflagration at Kornitica where troops were moving.

Latest French Communication.

LONDON, September 21. PARIS.—The communiqué says: Our batteries in Artois district continuously bombarded the German defences. The enemy artillery was again very active and threw heavy shells into the suburbs of Arras. There was severe cannonading in Champagne on the heights of the Meuse and in the Vosges but artillery duel has slackened between Aisne and Argonne.

(NEWS BUREAU.)

By Wire.

Benares Conspiracy Case.

Later Details.

BENARES, September 21. It is almost certain now that the Benares Conspiracy Case shall be tried by a special tribunal. In case a special tribunal is not sanctioned a special man will try the case. Local Officials are much too overworked and have not enough time to try this case which is likely to last for several weeks. Although the case has been fixed for to-morrow the hearing will not commence, for the prosecution is not yet ready. They expect to be ready by the 27th instant. No definite date can as yet be given about the hearing of the case.

A Moslem Elected to the University.

ALLAHABAD, September 21. Mr. Samiullah Beg of Lucknow has been elected by the registered graduates of the Allahabad University as a Fellow in place of the late Dr. Satish Chandra Banerjee.

A French Notification.

SIMLA, September 21. A notification has been issued by the British Consul-General at Marseilles to the effect that the French Government have withdrawn the concession enjoyed by passengers on Board the British steamers to travel overland even when the French Consul has not "vised" passports at the embarking port.

European and Bengali Fight.

Bengali Fined.

ALLAHABAD, September 21. Mr. Ross, Joint Magistrate of Allahabad decided an assault case filed by one R. G. Smith, a European lately employed as Manager of the Naini Sugar works charging one Bhutnath Chakravarty with assault. Bhutnath also filed a cross complaint alleging that Mr. Smith had assaulted him. His case was dismissed. Mr. Smith in his plaint admitted having beaten Bhutnath but said that he had done so under sudden and grave provocation as Bhutnath had struck him first with an umbrella. After Bhutnath's case was dismissed Bhutnath moved the Sessions Judge in revision but that suit was also dismissed. Mr. Smith's complaint was then taken up and the Magistrate fined Bhutnath Rs. 40.

Is a Suitor in a Case a German.

ALLAHABAD, September 21. Rai Bahadur Ramachandra Chowdhury, Small Cause Court Judge of Allahabad, heard a suit in which the question of the nationality of Mr. W. Smith, Proprietor of the Grand Hotel was under discussion. Mr. Smith got a decree against P. Ray of the Allahabad Motor and Engineering Works and attached from properties belonging to that firm. Mr. Sidney Ray put an objection stating that Mr. Smith was not a British born subject and he was not entitled to sue in a British Court. He produced a copy of the grave inscription of Mr. Smith's sister where it was stated that Mr. Smith's father used to spell his name as Schmidt. He was examined and stated on oath that he had heard Mr. Smith saying that he was a German. He changed his name after he purchased the Hotel. Mr. Smith in his examination denied that he was a German and that he was a British subject born in India and his father was in the Navy. He admitted that the name of his father was chiselled out as Schmidt and that his sister changed her name a few months before her death. The case was adjourned for further evidence and for the production of the baptismal certificate of Mr. Smith and his father's death certificate.

ప్రాయశ్చిత్తము.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ.

పాతకోత్తమా:—నీకీదివరలో నీవిషయము కొంతకాలము ప్రకటించియుంటినిగా, తదనంతర కథావిధాన మనధరింపు ము అట్లా మూడవసభ యైనకొలదిదినములకే యుద్ధాంతాని (కావడీపండితసభలో) నీయురివారే యగు (21 వంకల) తిరుపతి కాశ్రి, గారు (పూర్వపక్ష) యీ ప్రాయశ్చిత్తము విషయమై ప్రశ్న యొందిరి. అందుపై గొంతకాలము వాదోపవాదములు జరిగిన దీర్ఘామేయము జరుగ లేదుకాని ప్రాయశ్చిత్తమే లేదనవాదము నంగీకరించువారిచే నుమాను నూరు సంతకములు చేయించుకొని యిటువనిచ్చేసిరి ఇక్కడ సిద్ధాంత కోటికొని వారగు (21 వందెట్లు యుమాను పోక్తరకాస్తు) యి గా రూపాయలదే ప్రాయశ్చిత్తాంగికార నూచకముగా సంశయము చేయించుకొనుచుండిరి. ఇంత పూర్వపక్ష కోటి నుమా లేబిసంతకములలో ప్రాయశ్చిత్తమున కాజ్ఞ యా? యూతయో? యను ప్రశ్నతో నొకయర్జి యిప్పి వారి యేటెం టు గానండి వీరూపాక్షపీఠస్థులక బోధానంద భారతీస్వామి వారిలో వావాలు నడుపుచుండిన నన్నివానంద శంకరస్వామిలవారి కంపుకొనిరి. వారు విచారణచేయుచు నుని నోటినులు ను జారీచేసిరి. కాని సిద్ధాంతపక్షమువారు క్రిందానందభారతీ స్వామిలవద్దకుండి యాజ్ఞాపతికం దెచ్చిని నీరినోటినును జవాబు (వాసి). ఆజ్ఞాపతికానుసారము ప్రాయశ్చిత్తమి నెల రోజు లేదని ప్రారంభింపబడి విద్యుక్తముగా రోజు లేదని సాయంత్రముకల జరిపిరి. ఆరాత్రియే ప్రావ్యాణ సమాధాన మేర్పడుననిడిది. ఈనాడు మాయూర జాలవిధితము లు జరిగినవి. అభిప్రాయభేదముచే రెండు పక్షము లెప్పుడు గల్గినవో యప్పుడే తమతమ బలములు వృద్ధిపడుచుకొను ప్రయత్న మొనరుటల సహజము. ఎటులైన ప్రజలనాకర్షించుట సిద్ధాంత కోటికొని నటవ బోవందచేయుట పూర్వపక్షులకును విధిగా గప్పడెగావోలు. వీరికి యుక్తములకు వోను ఆజ్ఞా పతికయచ్చిన స్వామియే నెత్తెనని (21 వందెట్లు యుమాను పోక్తరకాశ్రి) గారికినోటిను లంపిన స్వామియే నెత్తెనని పూర్వపక్షకోటికొని వారలగు (21 వంకల) రామలింగకాశ్రి గారికిని ఆదివసుననే యుత్తరములు వచ్చియున్నవి. ఆజ్ఞా పతికానుసారిత ప్రాయశ్చిత్తనంతర మీ జయపజయములు సిద్ధాంత పూర్వపక్షుల కిప్పుల కెట్లెట్టిభావనములు గలుగఁ జేయునో కాని యీ లేఖాద్యమును కర్ణాకర్ణగా నూరెల నుచరించి యుండొంటి దీక్షించు టిచ్చుటమలొనర్చినవి. ఒకదానికోటి కేలము విరుద్ధసమాచారములు గల యీ యుత్తరములలో నేది వోవధూయ్యమో మిక్కిలి దుర్భాగ్యము. ఏది యెట్లెనను నారాత్రి జయప్రథముగా సంతర్పణ జరిగి డి. అందును మొక్కపాటి సుబ్బారాయుడుగారు, కూచి నరసింహం పంతులుగారు మొదలగు లాకికోవోగ్యులగు (21 వందెట్లు యుమాను పోక్తరకాశ్రి) గారు; దేవులెల్లి సుబ్బారాయుడుగారు పొమ్మలూరి అప్పన, లచ్చప్ప అపధాన్యగారు న మొదలగు వైదికులు నుమాను మొత్తం రెండువందల మంది ప్రముఖులు పంచభక్త్యులవరమున్నులలో సమాధానం డిడి. భోజనమునకు వెళ్ళినవారిలో లిలువదని పూర్వపక్షులు ను నపేక్షించబడిన యీ పేక్షితులుగా గాక నిలువబడియుం జోని వారలు కలంగడు దమ్మక. మొత్తముమీదఁ ప్రాయశ్చిత్తము జయప్రథముగ నవిచ్చిన్నము గ నమ్మకొకముగ జయ పడబడింది!! దుర్భాగ్యమును ప్రే లేఖాద్యమును దక్కములొందు విశేషమేమియులేదు.

సామాది చతురువాములచే జక్కంబువదగిన నీ పక్షిద్యము విరోధము ప్రబలముదముగావటి యెకమచ్చి ముగంగటి భోజన ప్రతిభోజనములకు సహాయము నువరోధము గావుట మిక్కిలి విచారికరియ. కాశ్రియెల్లమున్ను ను బత్తె త్తప్రదగు ప్రాయశ్చిత్తమునూ యుగ్రవాలిశిక్షణ బూనకక కల్గెట్లు యంతింకం పె విచారికరియ. వారెనువోకొనూ? ఇక నొక్కమవి రాజ్యముల రాజ్యముల సంఘముల సంఘంబుల తిలలు తిలల మార్పిగలుగ కలహమేముల నుండావ రావలొయల కొతిముంద్రము తిలలంబునంబు కదా! ఎంతటిరొదైన మాయూర ప్రముఖులు మెల్ల నైకమధ్యము బుద్ధి కోల్పట భయము నామస్మరముయ్యది. నీ కల్లు తోయి నో? నమ్మకొనాలి వల నిచ్చు సంఘమును విరోధము కల్పింపు గదా!

రాజితోట వేడుకలు.

వ్యాయామ వివరములు.

కళాపరిశ్రామిక ప్రదర్శనము

ఈ కళాపరిశ్రామిక ప్రదర్శనమును నిర్వహించు వ్యాయామ వివరములు ప్రచురించబడినవి.

దక్షిణాంధ్రాలో వ్యాయామ సంఘమువారు తాము గల యాజమాన్యమున ప్రతిపదవర్షమున క్రీస్తువారమున జూలై నెల వ్యాయామ వివరములను రాజితోట వేడుకలకు ఈ సంవత్సరము మదరాసు యుద్ధాధికారి యాజమాన్యమున జరిగినందున యాజమాను సాహిత్య ప్రావీణ్యముగా ప్రతిపాదించియున్నాడు. ఇందువలన వచ్చేది లాభము మదరాసు వైద్య సాహిత్యమునను శ్రీరాజములమునను తదితర నేకకార్యములమునను దక్షిణాంధ్రాలోని మెస్సేజీయేయాలను బాంబేలోని యూరోపులోని పోరాడుచున్న సామ్రాజ్యవైదికబలములకు సహాయముగా పనిచేయుచున్న మదరాసు యుద్ధాధికారి ఇంద్రాగిండుకు యీ యేర్పాటులముక్తముద్దేశము. ఇప్పుడు యుద్ధ మారంభించి రెండవయేడు జరుగుచున్నది; అందువలన, మదరాసు యుద్ధాధికారి, దానియందర సహాయకముల నిరంతరభారతమును దానిభారము నహింసవలన యున్నది. అధికముగనున్న బాధ్యత భారముయొక్క నిర్వహణను ముగించుననుష్ఠియే, ఈ వ్యాయామ ప్రదర్శనములను కేవలము మదరాసు యుద్ధాధికారి లాభకరమైన కర్తవ్యములనుండి కాక రాజధానిని దక్షిణ హిందూతత్వమునకు కాల్పిత లాభమున సమకూర్చు ప్రయోజనకరమైన కర్తవ్యములనుండి, జరపుటకు నీలకలదరి యుద్ధాధికారిని బలపరచుట, మదరాసు యుద్ధాధికారిని చురచుల క్రిగవర్చు గారు వ్యాయామ సంఘమువారి ప్రతిపాదనము నంగీకరించివారు.

వ్యాయామ వివరములు యథాప్రకారము దీని బర సెల 21-న తేది సోమవారమునాడారంభించబడును; ఆచారముగా జరుగుచున్న వివరములను తక్కిన తమామలకు కూడ జరుగును. వర్తకసంఘముల ప్రదర్శనములకూడ యథాప్రకారము జరుగును; అవశ్యమని తోచెనేది క్రొత్త యేర్పాటులకూడ చేయబడును. అంతేకాక, స్థలము చాలసంతకము మదరాసు ప్రభుత్వమువారి సహాయముతో, రాజధాని 4వ దక్షిణ హిందూతత్వమునకు సంబంధించిన కళాపరిశ్రామిక ప్రదర్శనములకూడ నొకటి జరుపబడును.

ఈ ప్రదర్శనమునకు 7 గాని యంతకుండు సెక్కులగా గాని కాని ఆంధ్రులు ఆవియే కనఁగా:

- (1) వ్యాపకకాళి:—మదరాసు ప్రభుత్వ వ్యాపకకాళివారిచే నేర్పాటు చేయబడును.
- (2) ఆవిధిక కాళి:—ఆవిధికకాళివారిచే నేర్పాటు చేయబడును.
- (3) మత్స్యకాళి:—మత్స్యకాళివారిచే నేర్పాటు చేయబడును.
- (4) పరిశ్రామిక కాళి:—పరిశ్రామిక కాళివారిచే నేర్పాటు చేయబడును.
- (5) చిత్రకళాకాళి:—చిత్రకళాకాళివారిచే ఇక్కడి యాజమాని చేతను చిత్రకళా పాఠశాలవారివలనను నేర్పాటు చేయబడును.
- (6) గ్రామములలోను పొదిరిల మూలముగాను జరుగుచున్న చేతనలు.
- (7) ఆంగ్లపాఠశాలకాళి:—వర్తకు జరగలు యాజమాన్యమున నేర్పాటు చేయబడును.

మదరాసు యుద్ధాధికారి కవశ్యముల తాత్కాలిక సహాయముచేయు ప్రత్యక్షోద్దేశముతో ప్రారంభమైన యీయేర్పాటులకు గోతుగా, రాజధానియొక్కయు దక్షిణ హిందూతత్వముయొక్కయు కాల్పిత పరిశ్రామిక ప్రయోజనములను ప్రోత్సహింపబడి విశేషముగా ప్రోత్సహించబడును. సంతకముగా తీసిపోవునది కాదని యూహించవచ్చును.

ఈ కార్యములను కొనసాగించు నిమిత్తము శ్రీగవర్చుల గారు ముఖ్యతత్వముకొరకు నొక సాధారణోపసంఘ మేర్పాటుచేయుచున్నది. పయనేర్పాటుచేసిన కార్యక్రమమును సాగించు ప్రభుత్వవహించెడి కార్యవిధానము కొనసంఘము వారిచే నేర్పాటుచేయబడవలెను. శ్రీరామ పార్థింపులచేత నీవే. డి. పి. గవర్చుల గారు కార్యవిధానము కొనసంఘముయొక్క యాగ్రాసాధికారములను నంగీకరించి; ఈ యుద్ధసంఘమున వై. వే. గవర్చుల వినవిధకాళిల ప్రతినిధులు నుండును.

వృత్తాంతలేఖలు

బ్రహ్మపుర వార్తలు.

(ఒక విశేషమున కద్దనుండి)

కాలమానము.

బ్రహ్మపురం సెప్టెంబరు 16:— ఇటీవల వర్షము మెంతుగా కరిగినది. ఇది వేద్యగాండ్రుల లాభకరముగానే యుండగలదని ఖచ్చిము నమ్ముచున్నాను.

గణపత్యయ్యగారు.

మా కాలేజీ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీ కె. గణపత్యయ్యగారి కిటీవల చాల జబ్బుకేసినది. వారిపైను నెలకొన్న ముఖ్యమైనవియేమిట. అంతదనక వైసు పిన్సిపాలో, ముత్తుస్వామయ్యగారు కాలేజీ వ్యవహారములను చూచుచుండెదరు. గణపత్యయ్యగారు క్రియకర్తయముగా వాశోగ్యము నొందుచున్నారని వివరములను సంతసించుచున్నాము.

పురపాలక సంఘము.

మేమిటీవల నాంధ్రప్రదేశ్లో ప్రాముఖ్యము వచ్చిన విషయములకు, కేవలము లాభములేకపోలేదు. మ్యూసిక పాలిటీవారు తమ గాథానాంధ్రులకి మేల్కొనినా రనటకు నూచనగా, రోడ్లకొరకుండ ముగ్గురులు చేయించబడుచున్నది. పీఠరసీర్లు మునుపటివలెగాక, యిప్పుటివలె యందు గూడ శ్రద్ధతో పనిచేయునెడల రోడ్లు నుండినకల వచ్చుననటలో సందేహములేదు.

ప్రార్థన సమాజము.

ఈ సమాజమునకు శ్రీ. పి. సి. పాత్రోగారి గారి నొక సుందర మందిరమును నిర్మించి యొసంగ నున్నారని యిది వరలో చాల సారలు వ్రాసి యుంటిమి. ఈ మందిర నిర్మాణము పూర్తియై రెండు మూడునెల లైనను, ఏకత్వమాజము వారం దింకను ప్రవేశించుటకు మొత్తము కొనసాగియున్నది. కాని, యీ సుందరమైన మౌ ప్రార్థన సమాజపు కార్యదర్శిగారు, శ్రీ పాత్రోగారును ముఖ్యముగా, గమనించవలసిన విషయ మెందున్నది. అది యెట్టి యదిన, ఊరిలో లేని పోని గాలి వార్తలు వ్యాపించుచున్నవి. పాత్రోగారు ఈ మందిరమును, ప్రార్థన సమాజమును కీయరచును, ఉత్కల పుస్తక భాండాగారమునకు నియోగియ్యవలయును పురజనులను కొనచున్నారని, అది కేవల మసందర్భములని మేము నిశ్చయముగా తెలుగలము. ఏలవన్న, నిరటి సాంకర్షికతోనైన సభలో ధారాళముగా ప్రవేశించుటకు యీ విషయమున శ్రీమత పాత్రోగారు వేరొక విధమున ప్రవర్తించుటకు తలచుట మొగద! ఇంతకు మునుపటి వార్తల కడ మియమందులకు తేలికయగుచును. గాన పాత్రోగారును, కార్యదర్శిగారును త్వరచేడి, యిప్పుడెప్పుడు 27 వ తేదీన అనగా రాజధాని శ్రీరాజారామమోహనరాయల వారి సర్వాణ దినోత్సవము తోపాటు, గృహప్రవేశ సమావేశములకు కూడ జరిపించుటకు కలము చేసినామనలను త్వరలో చేయుదురు గాక!!!

గుంటూరు వార్తలు.

(స్వీయ విశేషమున కద్దనుండి)

నియోగిమహాజన సభ.

గుంటూరు సెప్టెంబరు 17:— ఈ సభకు మూలకారకులగు కామరాయ కోటేశ్వరశర్మ కాశ్రీగారు కొన్ని మాసములనుండి సుసాధనపురములలో నున్నారు. వీరితోడిగారు కన్నంపల్లి కొద్దికాలమాయెను. మెంటు వీరితోడిగారు వైతము న్యుత్తరించిరి. శ్రీ శర్మ గారు మాతాపితరుల నొకసారి గోల్పోయిరి. వీరు నియోగిమహాజనసభను జయప్రదముగా జరుపుటకుగాను సంచారము చేయవలసి యుండె. ప్రస్తుతము వీరు చిక్కలలో నున్నారగాన కార్యవిధానములకు సాధ్యమైనంతకంటె తగు శ్రద్ధ ప్రయత్నం సభను జయప్రదముగా జరుపుటకు కలయు ప్రయత్నముల నన్నిటినికీ శ్రద్ధపడవనమునని అనుభావమందలి నియోగిప్రముఖులందరిని కొరచుచున్నాడు.

జల చికిత్సాలయము.

మాపురమందు నెలకొలుపుచేసిన జలచికిత్సాలయము పూర్వ మరండుపేటలో నుండెను. ఇప్పుడది గిల్లదొరగారి ఫ్యాక్టరీకి ఎదురుగానున్న భవనమునకు మార్చబడెను. ఇది పూర్వపు గృహముకన్న చాల పెద్దది. వసతిగలది. ఈ భవనమున నీవైద్యమునందు నిపుణులైన శ్రీ సుందరగోపాలరావుగారుకూడ నింకొందురు. ఇట్టి సదుపాయమునకు గోపాలరావు

గారు తమయగా కోసుల యొగ తేయముల కనుగొనుటకు నెక్కువ అనుమతులు గలవు. గొప్పదాక్టరుకడగృహము మొండి వ్యాధులకు గోపాలరావుగారు నీలచికిత్సలను కుమార్చుచున్నాడు.

ఈ ఆసుపత్రిలో పథ్యమునకుకూడ నెట్లు సదుపాయములు నూతనముగా నేర్పాటు కావడివి. ఈ వైద్యశాలను పోషించుచున్న శ్రీ చి. భావప్రసాదరావు బహదూరుగారు మిగుల శ్లాఘనీయులు.

దొంగలు

ఈ మధ్య మాపురము దొంగలకు అటవీయమైనది. అరండలుపేటలో ప్రతినిత్యము నేదోయొకయూర దొంగలు పడి దోచుకొని పోవుచున్నాడు. నాల్గవముల క్రిందట మిన్ను పాల్పు దొరపానిగారి బంగాళాలో పడి కొన్ని నెలలకు చున్న లకు వస్తువులను నంగహించిరి. దాక్కున ఊరి దొరగారి బంగాళాలో పడి గడ్డలకు దోచుకొని వెట్టెలను పగలగొట్టిరి. మరికొన్ని గృహములందు మెడలలోని నగలను త్రొక్కుకొని పోయిరి.

15వ తేదీ రాత్రి అగ్రహారములో ఒక స్త్రీదళగారి యింటిలోపడి ఇకపవైతేనీ సుమారు మూడుపేలరూపాయల కిమ్మరుగల నగలను, వస్తువులను దోచుకొనిపోయిరి. రాత్రి పూట పోయిగా నిద్రపోవుటకు జరలు జంతువున్నాడు. ఇన్ని దినములకుండి బట్టి అంతయు గందరగోళముగా నుండగా పోలీసువారు మిన్నకుండుట మిగుల శోచనీయము. దొంగలు పడిన తరువాత వచ్చి పోదాయచేసి దొంగలను పట్టుటకు ప్రయత్నించుటకన్న దొంగలు పడవండు చేయుటకు తగిన యేర్పాటులనుచేసిన బాగుగనుండును గదా!

ఇంతకునైనను పోలీసువారు తగిన శ్రద్ధ తీసికొని రాత్రుల యందు గట్టికి ఎక్కువయంది రక్షకభటులను నేర్పాటుచేసి దొంగలు రాకుండచేతు కొనచున్నాము.

ఈ విషయమై ఒక పోలీసు అధికారి మాట్లాడగా ఇక్కడ లైలువేయటకు, అప్పుకొలి కట్టుటకు నింక నితర పనులకు చాలయంది అలగాజము వచ్చియున్నది. అందువల్ల దొంగలు వెలతేగిరారని తెలిపిరి. ఇది నిజమైనచో పోలీసు అధికారులు తమ కట్టుదిట్టములచేసి ప్రజల సౌఖ్యమునకు పాలుపడ గొనచున్నాము. జిల్లా ముఖ్యపట్టణములో నేయట్టి దొంగతనములు ప్రబలిన విక పట్టణాల దొంగలు పడినారన్న నేమి యాశ్చర్యము.

అన్నదాన సమాజము.

ఈ మధ్య మాపురమునకు ప్రతిగారి సర్కుసువారు వచ్చి నాలుగుప్రదర్శనము లిచ్చిరి. మాపురమందలి అన్నదాన సమాజము వారు సర్కుసు అధికారులను కొంత ధనమును అన్నదాన సమాజమున కిండు నడగా వారు ఒక ప్రదర్శనముచేసి అంతలో ముఖ్యమైన ఖచ్చులను తీసిచేసి మిగిలిన వైతమును మీకు ఇచ్చెదమని చెప్పిరి. ఒక ప్రదర్శనము చేయగా నుమారు రు 800.00 లు వచ్చినవి అందు రు 150.00 చిల్లర అన్నదానము సమాజమువారికి సర్కుసువారు దయచేసి తమ ఉదారభావము ను వెల్లడి చేసిరి. మరియు అనాధులైన బాలుకున్న తాము వారిని తీసికొని వారికి తమ విద్యను నేర్పు ఒక యింటిని, పొలమును నేర్పాటుచేసి అతనిని ఒక యింటి వానిగా చేతుమని చెప్పిరి. అట్టిబాలుకున్న మావద్దకు వంపుడనికూడ చెప్పిరి. వీరు ఇప్పుడు బందరుపురమునకు వెళ్లి వారు.

పట్టుమక్కో కప్ప.

ఈ కప్ప క్రిందటి సంవత్సరము మా కాలేజీవారు కాలి బంటి ఆట ఆడి జయించిరి. తిరిగి యీ సంవత్సరము కాలిబంటి పందెము జరుగుచున్నది. క్రిందటి కాలివారు వెజవాడ హిందూ స్కూలువారికిని మా కాలేజీ వారికిని కాలిబంటి పందెము జరిగెను. కాలేజీవారు వెజవాడవారివలె మూడు గోలులను తేసిరి. ఈ కప్ప సంబంధమైన కడపటి ఆట ఏలూరు హైస్కూలువారికిని మా కాలేజీవారికిని వై వారములో జరుగును. అప్పుడు జరుగుండివారికి కప్ప లభించును.

ఆనంద కథనందరము:— గుంటూరు పురమున, అగ్రహారములో నీ పుస్తకభాండాగారము గడచిన 1914వ సంవత్సరము నవంబరున స్థాపితమయ్యెను. 800 పుస్తకములుగలవు. కొన్ని ముఖ్యచారిత్రాత్మికలను తెప్పించుచున్నాము. మేము చాలయంది విద్యార్థులము. మునుదిరుమునకు ఆప్యత్నము మాయూకాలేజీ పిన్సిపాలగు ప్రొఫెసర్ గారు. మాగ్రంథముల విశేషము ఇచ్చి పుస్తకములై యున్నవి. తెలుగు గ్రంథములు కొంచెము మాత్రమే యున్నవి. ఇంకను కొన్ని తెనుగు గ్రంథములను తెప్పించవలెనని మాకోరిక. ఇది యారంభముగావున పుస్తకభాండాగారములకు, కావలసిన, ఉపకరణములేమియు లేవు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆంధ్రపత్రిక - దినపత్రిక

చందా వివరము.

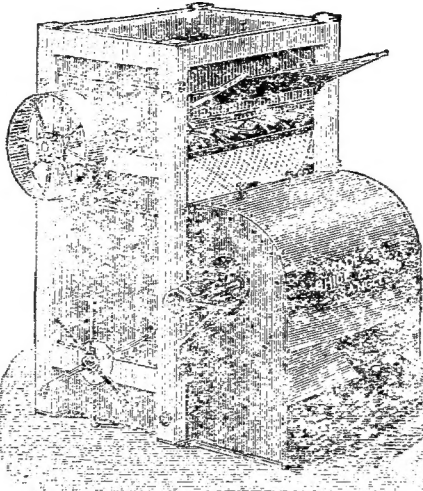
12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసములకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్రపత్రిక - వారపత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై పురి.

Bhide & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

పేరు తెనగలను ఒలుచు

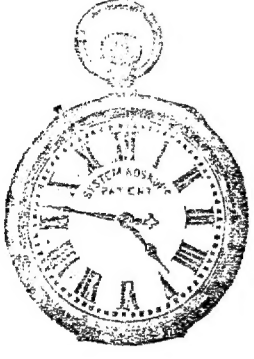
'కాస్కరి'

అనునీలకర్పణావధ
మును అప్పడప్పుడు
పుచ్చుకొనుచును
జేసి నీకంతయో
గుంతసమునుగతి
గించును.

అది ఆలియన్స్
మయినీయ, ఆక్స్
గ్యూడా యాకము
నదియు, వ్యాధి
రహితమయినదియు
సమర్థమైనది.

పదునెనిమిది మెడలుతీసిన రాస్తోపు గడియారం.
దీనికి 7 సం. వృత్తరవాదపత్రిక యవ్వబడును.

మండ. వెలక.
ఈగడియారముయొక్క వెలకప్రక్క 18 మెడలులవేసి
యందును, దీనిని వేరుకొని పరుగెత్తినను ధుమికినను గుజ్జపు
సూచిచేసినను విలవకుండా నడుచును. వేలకొలిది విక్రయము
గలదు. మొదలుపాటిచేయువారికి కూడ నిండా ఉచితంగా
గలదు. దీని వెల గొలుసుతో చేరి రూ. 2-8-0.
విక్రయించు వాచీ కంపెనీ, సొకారు పేట, మదరాసు.

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరు తెనగలను పగుల గొట్టుటకు
గాను నిర్మించబడినది. తొలిపలి పప్పును పగులగొట్టుటందే
కుభ్రముగా ఒలుచును. బొంబాయి మదరాసు రాజధానులం
దన్నిభాగముల ప్రశస్తిపడెడిది.
మాయాశక్తిగల గొనటు మిక్కిలి లాభకరము.
విశేషములు తెలుసుకొన గోరిన ఇంగ్లీషులో మాట
చ్రాయించును.

బైడె అండు నన్ను, సాన్సి, బొంబాయి

టానికులకురాణి.
మదనసుంజరి మూత్రము.

ఇది రక్తమును శుద్ధి చేయుటయందును వర్ధిల్చుట
యందును నపుంసకత్వము స్పష్టమైనదియు మొదలగు
వ్యాధులను పోగొట్టుటయందును నడచిన నరములకు బలము
నిచ్చుటయందును సాటిలేనది.

40 మాత్రముల దబ్బీ క్రయము రూ. 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీబాబజార్ రోడ్డు మదరాసు.

చంద్రరేఖావిలాసము

వికటకవి తాపితామహాదేవదాసు కూచిమంచి
జగ్గకవి రచించిన హాస్యరస ప్రబంధరాజము.

"క. ఈకృతికి సమముగా గృహి. నేకపుటలు తెప్పించాల
రిది విరుదను..." అని కవియే ప్రస్తావించినట్లున్నాడు.
రసోదితముగ సంస్కరింపబడినది. కాళితోత్రేండు రు. 1-0-0
నీతికథా సంగ్రహము - సచిత్రము, శబ్దపూరితము,
చాలికావాలకు లండనుకు చదువదోరనిది. వెల 4 అణాలు.
అపూర్వసంఘటనలకావ్యము. - అపూర్వసాహిత్య
మగు ప్రహసనావిశేషము దీని భోజి కేవల మహారాష్ట్రము.
చదివిన కొలది చతు లూరును. ప్రతి 1.కి వెల 6 అణాలు.
కాశీకూరి గోపాలరావు,
4, ఆచార్యున్ గండు, బాట్లపల్లె, మదరాసు

తామరతైలము

దబ్బీ 1-కి వెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0.

మాతామరతైల
ము ఒక్కడక్కాను
నాలుగు అణాలకు
కొని నాలుగు రైతు
సానులు గావినరైతు
డల తామర నిర్మా
లమగును. నయను
కాని మెడల మీ
నాన్యతగాలు తిరిగి
గిరికొన వచ్చును.

ఈతైలమును ఒకసారివాసిన నుఖపడగలదు. దీనిని
రాచిన ముటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.

36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములగుల దబ్బీ 1 కి రూ. 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0.

రిజిష్టరు చేయబడిన **"శకుంతలా"**

SAKUNTALA HAIR OIL

వెండ్రుకలు పెరుగు సుగంధతైలము

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పనలవి
గాదు. తలకు చదివి దువ్వుకొనిన ఇరుగు
పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుహ
యించును. వెండ్రుకలను పెరుగ నిచ్చును.
మెదడునకు చలన శక్తియు. కండ్లకు చల
దనము నిచ్చును. కొండరు ప్రోత్సాహ పర
చినందున ఈచమయను స్వేషలోగా మనో
హరమగు వాసన ప్రవృత్తుల చేర్చి తయ
గుచేయించి వేలకొలిది దబ్బీలు విక్రయించి
యోగ్యతా శత్రువులు పొందియున్నాము.

36 బహుమతుల వివరము: - స్త్రీలకైము
లలో ధరించు కొప్పుపువ్వు 1, దంతపువ్వు
కైము 1, నుఖముచూపు అద్దము 1, జర్మను
సిల్వర్ కాటుకబడికై 1, వాసన సోపుబిళ్ళ
యొక్కతా శత్రువులు పొందియున్నాము.

తంబూలమాత్రము 22, కొండచిరుకలు 6, కార్ నేజీన్ బ్రాచి 1, పుసుగుడబ్బీ 1, అత్తరుబిళ్ళ 1, వెలక 36 బహుమతులు.

త్వరపడుడు! కొద్దిపాటులే గలవు! మంచిసమయము!

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-1-0-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ వెలియునట్టి సులభతైలిని తేటతెలుగున ప్రాచుర్యమునున్నది. మా ప్రకటన
వలనే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రికల ప్రతినిధిబహుమతగ ముద్రించిన పుస్తకమిది కాదు. ఇతరులు
ప్రపంచసంగ్రామములలోకమునకు గూఢత్రు యుద్ధముని విక్రయించు అబద్ధప్రదర్శనకాని "జనుగా విరోపాఖండ
మున" జర్మని మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నాడు. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు
చక్కగా తెలుసుకుట జర్మను మోత్పత్తి మొదలిప్పుటివరకు జరిగినవిషయములను చూపుచు, విరోపాయుద్ధము జరుగుటకు
సరియైన కారణము తెలుంగగొనుచు ఈ మొదటి భాగమునందు యోధుని యా ప్రవర్తనలను శ్రద్ధతో వివరించినది.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మంగోల నిర్మాణము గతకత్తాబ్దుమున విరోపాఖా గలిగిన మార్పులు. జర్మని
యొక్కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకమత్యమందిన వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యముగా మారుటయు జర్మని
యొక్కాధిపత్యము ఈచుదశకుండుట ఆఫ్రికా విజృంభణము, రాజునమదము. గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియుచేసిన పోటాపోటీలు
బాల్కన్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు. విరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులు ఆస్ట్రీయా రాజునరాజు
చంపబడిన వెలక సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులను సార్వభౌములారంభించిన మహా యుద్ధవివరములు గలవు.

విరోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణ సహితముగా నెవరును నిదివరకు వ్రాచులేదని నొక్కి చెప్పగలము.
పుస్తకమును దీని చదివినవారి కి విషయముల సత్యాసత్యములు తెలియును. ఇందులో 30 పోటోగ్రాఫ్ చిత్రపటములును,
6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంబునకును,
వెంట వెంటనే తలిమ్మాభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్థిక పేరున ముద్రించిన చక్కనిచిత్రములను,
ఇవ్వబడును. చిరునామా - సువీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మదరాసు. ఇ.

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0.
స్త్రీ పురుషులు నానబడు యోగ్యమైనది.

ఇది మెరుగు చలువ
జేయును. కండ్లమునకు
మాన్యును వెండ్రుకలు
పెరుగును వెండ్రుకలు
రాలకుండును. వెండ్రు
కలు నునుపు చేయును.
మనోహరముగా నుం
చును. మనాసన గలిగి
యుండును.

అదివచ్చికొన లేక జన్మ
తులం 1 కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20-0-0

కనభసమ్మ తులము 1-కి అణాలు 0-10-0

గోరొజనము తులం ౧ కి రూ. 2-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులం ౧ కి రూ. 2-0-0

అమృతాంజనము దీహి, 7, తింజుకట్టిపల్లి మదరాసు.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి చేశ చరిత్ర, కవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహాబ్రహ్మ, ఈశ్వరవిమానంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే. కాక నిపుడు లోకమంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్కిలి విషయము లతో ముడిపడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3. యుద్ధ హృదయములు, వానిపటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5. దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్కతయందు 500 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర కంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గొపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంతి వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర		0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు		1	0	0
ఇతరులకు		2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రచురించుట.

వనోపధి సార్వపరిల్లా

ఇది వనోపధిసంరక్షణకు సత్తురుగడ్డలను మరియు నుకల చర్మిలోగలను బాగుజేయును. కీళ్ళలోట్టు, పాలెవాయువులోట్టు రుకణము, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతు తలకు పుష్టినిగలిగించును. సత్తురును కుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే కఠీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు చాలు వాడిన తోడనే కఠీరము బాగుపడును. **సీసా వెల రూ. 1-4-0.**

మృత్యురహితము:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు (మృత్యురహిత) వాగదల్లిత్రాగు వైద్యులకు మందు. ఈరెండుకలిసి వెలరోజులకు పరిపూర్ణమును 5-0-0.

ప్రాప్తిరు:—డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గళగళననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

సుకేశంజన తైలము:—ఇది మంచిను వాసగల తలనూనె శంకరకలను పెంచును. మృదువుపరచును. చలంబేయును. శుష్కముల వాసన గుప్పించి కొట్టుచుండును. **సీసా 0-8-0.**
లక్ష్మీకర తాంబూలమూత్రము:—యిది తాంబూలములో గాది నిడిగా గాని, 1, 2 మాత్రలపుచ్చకొనిన మిక్కిలి రుచి కరముగానుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయుక, కడుపుబ్బ రము, అశోచము మొదలగు వాటిని హరించి మనోల్లాసమును కలిగించును. 200 మాత్రలగు సీసా 0-2-0 డజన్ 1-4-0.
వి. పి. చార్మి శేష. క్యాట్లాగు ఉచితము.
యెఆర్వేక నూజ్, బొంబాయి. (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇదిచరిత్ర రచయిత సంపాదించినది. ఇది ఒక్కో భాగముల చరిత్రయు సులభముగా అర్థమగుటకు అత్యంత కథావలె వ్రాసినది. చందాదర్శి సంవత్సరమునకు రమారమి 500 పుటలు కి కంచుకలు, చందా రూ. 2-0-0. ప్రతీక రుసుము లేదు. సంవత్సరమునందు కాంగ్రెసు స్వీకరించబడును. వి. పి. చార్మి శేష. మద్రాసు అనిప్రాయము.

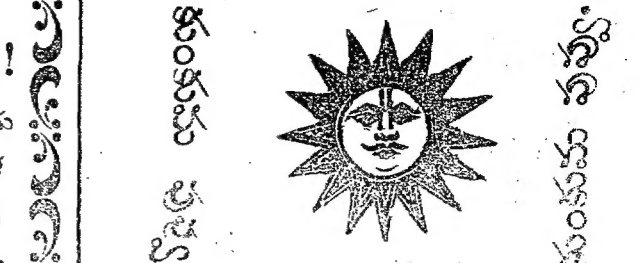
త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మనకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగజ్ఞేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీస అద్దము	8	0	0
సీస అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను. ఆమాభాయి వాగ్మీజీ ఫతల్, కరంసాద్. ఆనంగపూర్ణుగా, కైరాజిల్లా Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad. Via Anand Kaira District.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా ర్మును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగువని ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అందు కంపెనీ.

21, మామగూటి, బొంబాయి.

మాతన రోముసంహారి. బేగంసాహిసాహెబ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన జేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమును ను చెడుపుతక కుద్ధముగా గండును. చర్మము యొక్క స్వభావమై రుగ్మనుకాంతిని పోగొట్టక జేయు (సాప్) ఇది ఒక శ్రే. వెల రెబ్బిల్లు పె టై 181-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ

ఆ. వి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ లి, బందరుపేటి, మద్రాసు.

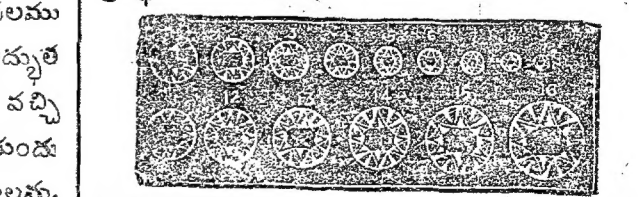
ఇనాం! ఇండియానుహిమ. ఇనాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తార విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక జేయమున గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సును అనత్యముగా జనక వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి. ముశీశంకర్ గోవింద్, ఆరెంకనిగ్రహ ట్రేషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంట్యూరోడు, మద్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిలేవకా కెంపు లున్ను వెక్రొంటిములు వగైరా కవలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలు న్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాలటాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాక్షసనామసంవత్సర బహుమతి

చెయ్యి గడియారము రూ. 1-15-0.

ఇదికరణా విక్రయించినది రూ. 8-14-0. ఇంత వారి క్రియ ముగల చెయ్యిగడియారమున్ను మాకు తెలిపే ప్రభావిత చెయ్యి కలెనని ఈ వెల ఆఖరు లో X తెప్పించుకొనుకొని రూ. 1-15-0 యివ్వబడును. ఈ గడియారము మాపుట సాగుగాను చిన్నది గాను ఉండును. 5 సంవత్సరము లకు గ్యారంటీ యివ్వబడును. **వెలువలు విక్రయము. వి. ఎ. ఎస్. సాహె, జనరల్ మర్చంటు, కి, ఇరుళప్పకపేటి, మదరాసు**